

تیم

مجموعهٔ عربی

حامد

مدبری : سن. سودی



مسندحات

- | | |
|--|---|
| قریم مدرسه‌لری فوزی آلطوق | شریعت اساسلری وقادینلق مسئله‌لری زینت‌الله نوشیروان |
| شاهنکرای [پیه‌س] ع . فائق | قریمده بولشه‌ویق استیلاسی تاریخندن ع . ک . هاتف |
| روس اصول تمثیلی هابل آدم | خان جامع قارشیسنده [شعر] شوقی بکتوره |
| تاتار جمعیت خیره‌سی وتوضیح حقیقت | بر بابانک تاسابی [شعر] بک ندریش |
| یکی اثرلر وسائره | قریمده اسلام نفوسنک آرتماسی فخرالدین طوننج |

فیثاتی : ۵ غروش

اسکی نسخه‌لر ۱۰ غروش

مطبعهٔ اورخانیه

اخطار و رجا

مجموعه مزك ۱ و ۲ نجی صاییلری قلمه مش اولدیغندن یکیدن آبونه اولمش و اوله جق ذواته بو صاییلر ایلروده طبع اولدینی زمان کوندریله جکدر .

یکیدن آبونه اولق آرزوسنده بولنان ذوات آبونه بدلنی پشین اوله رقی کوندرمی لازمدر .
اوله آبونه اولوبده شیمدی به قدر آبونه بده لی کوندرمی نه ذواتک آبونه بدلنی کوندرملری رجا اولنور .

یکی جیقان اثر و مجموعه لر :

مصور مکتب

چوچقلمزك تهذيب اخلاقه خادم اولق و فکدرلری
آچق ایچون ساحه مطبوعاته آتیلان [مصور مکتب] . اوزون
عمر تمخی ایلرز .

ازدواج

اون بش کونده برنشر اولنان [ازدواج] غزته سنک یدنجی
صایسی دخی انتشار ایتمشدر . اولمک ایسته ینلره برطاقم مشکلی
اولانلره [ازدواج] ی توصیه ایدرز .

بر ازدواجك رومانی

بوتون جهان انسانیتك الك بیوك ادیب و فیله سوفی اولان
[تولستوی] نك بو عاشقانه و حسی رومانی رائف نجات بك
طرفندن تریه بر اسلوب ایله لسانمزه نقل ایدلمشدر . رومانی
مسعود و عاشقانه برحیات ازدواجدن باحثدر . اترك مکملیتنه
حصول قناعت ایچون محررینك نام مشهورینی ذکر ایتك
کافیدر . موجودی بك آز قللمش اولان بو اترك فیثاتی ۲۰
غروشدر .

دونکی ، بوکونکی ، یارینکی

قادرین

معلم خلیل حامد بك طرفندن نشر ایدلمکده اولان کلیاتك
اوچنجی عددی اولان بو اثری قارلریمزه توصیه ایدرز .

یکی کون

تصویر افکار باش محرری استاد محترمز یونس نادى بك
افندی بوکره (یکی کون) نامنده یومی بر غزته تأسیس
ایتدیلر . یکی و بویوك کونلرك مبشری اولان بوقیمتلی غزته نك
انتشارینی تبریک ایدرز .

تربیه

محترم استادمنر ساطع بك طرفندن ایکی هفته ده بر
برشبه کونلری نشر اولمق اوزره [تربیه] عنوانیله بر مجموعه نك
موقع انتشاره وضع اولدینی کمال ممنونیتله کوردك [تربیه]
حرب عمومینك ظهورندن اول بر قاچ نسخه جیقان [تربیه
مجموعه سی] یرینه قائم اولق اوزره چیقیور [تربیه] ی عموم
قارلریمزه بالخاصه توصیه ایدرز .

سربست فکر

بوکوندن اعتباراً هفته ده بر پنجشنبه کونلری انتشار ایتك
اوزره کزیده بر هیئت تحریریه نك اداره سی آلتنده [سربست
فکر] نامیله بر مجموعه نك نشر ایدلمکده باشلانیدینی کوردك
ایلك نسخه سنك تنقیدات ، علمی مقالهلر شعرلر ایله مندرجاتی
مهم لشمشدر . یکی رفیقیمزه موفقیت تمنی ایدر و قارلریمزه
توصیه ایدرز .

غغفور

بوادی ، فلسفی و اجتماعی مجموعه نك ایکنجی نسخه سی دخی
بوکون انتشار ایتمشدر .

مجله علمی

شیریلک اوزره بشی کورمه بر دفته نشر اولنور

اداره خانه سی : باب عالی جاده سی
نومرو ۱۶۱ سودی
مسئله مکره موافق اولان مقالات
و معلوماته محققه لریمز آچیق در
کوندریلن یازیلر درج ابدلسون
ایدلسون اعاده اولونماز.

آبونه شرطلری : عثمانلی مملکتلری
ایچون سنه لکی ۱۲۰ غروش
اجنبی مملکتلر ایچون ۳۰ فرانک

اعلان : شرائطی ماهینه کوره
قرارلاشدیریلر .

اجتماعیات

« شریعت اساسلری ، وقادینلق مسئلهلری »

طبیعی برتکامل دوره سی کچیرمکده اولان ملتلرک انقلابلری
دائماً ابتدا دینی اوللق اوزره باشلار . یونانیلرک مدنیت و حیات
اجتماعیه لرند کچیردیکلری برنجی بویوک انقلابلری ، سقراط
ایله باشلایان دینی حرکتدن ؛ اُسکی اساطیری دیندن یاواش
یاواش صیریلوب چیقارلق فلسفی - فکری اساسلره قورولمش
اولان یگی بر ذهنیت اجتماعیه دن باشلامش اولدینی کورولر . یونان
عالمه خریستیانلغک دخولی ، مدینتلیرینه دهایی بر استقامت
و یردیی آنگلاشیلر . روما عالمده کذلک . بو نظریه یی
تاریخلری آزچوق معلوم بوتون اُسکی قوملره تطبیق ایدمیلیرز .
بوندن ۱۴ - ۹ عصر اول بویوک انقلاب اجتماعی کچیرمش اولان
عرب قومکده ایلك انقلابی دینی اوللق اوزره باشلامشدر .
و بو دینی انقلابدن قرون وسطی تاریخنک اک پارلاق صحیفه سی
اولان عرب - اسلام تاریخ مدینتی دوغمشدر .

بوکون پارلاق قلیله کوزلری قاماشدیران و بوتون شرق اقوامی
بیله - اختیار و دوشونجه لرندن محروم بر اقلرک ! - چکمکده
اولان غربی آوروپا مدینتی ده ، قرون وسطی نک اسقولاستیق
ذهنیتینی بیقماغه اوغراشان بر حرکت دینه ایله ؛ ژان غوسلرک ،
قالونیلرک ، لوترلرک یا یقی ایسته دیکلری دینی انقلاب ایله باشلا-
مشدر . آوروپانک تاریخ انقلابنده « ره فورماسیون » حرکانی
غایت مهم بر عامل اولمشدر ...

تورک - تاتار عالمکده غایت اساسلی بر انقلاب اجتماعی
باشلامقده اولدینی کوریورز . بوگون تورک - تاتار دنیاسی
سیاست ، اقتصاد ، اداره ، ادبیات ، فکر و تربیه ، اخلاق
عرف و عادات و بوتون مؤسسات و تشکیلات اجتماعیه سنده بر
انقلاب حیاتی یاشایور . ایشته بو انقلابکده اساسلری
آراشدیررکن - عموم ملتلرده اولدینی کبی ! - تورک - تاتار
ملتنده بر حرکت دینه صفت و ماهیتده باشلامقده کوریورز ،
بو حرکت دینه بوندن تقریباً اوچ چارلیک عصر قدر مقدم
باشلامشدر . ایلك اول بومیدانه بویوک بر جسارته آیلان ،
قازان علماسندن « قورصاوی ، مرحوم اولمشدر . اوزمانلرده
روسیه مسلمانلری آراسنده دینی نفوذ مالک بر مرکز صاییلان
« بخارای شریف » علماسی طرفندن تکفیر قیلنرق علمیه
فتوی چیقاریلمش اولان بو ذات چوق کنج یاشنده (غالباً
اوتوز یاشندن ده دون !) اولدینی حالده وفات ایتدیکندن
اورطه ده الهیاته دائر بر قاچ اثر ایله کندیسنه تابع بر قاچ کنج
خلفدن باشقه برشی بر اقامدن غایب اولمشدر . بوندن صوکره
بو حرکت دینه یی اداره ده ، حرکتک ترقی و تکاملنه خدمتده
اک شایان ذکر والک صلاحیتدار ذات اوللق اوزره ، بوندن
۲۸ - ۲۹ سنه مقدم وفات ایدن مرحوم شهاب الدین المرجانی
حضرتلرینی کوریورز . بر الهیات و علوم اسلامیہ متخصیصی
اولدینی قادارده - لوندرد و عموم آوروپا مستشرق عالمده
حرمتلره مظهر اولاجق قدر - بویوک و مقتدر مؤرخ اولان
مشارالیه مرجانی حضرتلری اثرلرینی هب عربی و یاخود بوتون
تورک - تاتار دنیاسی آنگلا یاجق بر صورتده - عربی و فارسی
قاریشیق - تورکجه یازمش - بو صورتله اثرلری - اولدقجه
عمومی اولان بودیللر سایه سنده - ده چوق اوقونمش ، ده

قیمتدار دورت بش دانه اثری چقمشدر. دین اسلامك حقایقی،
باشقه دینلره اولان نسبت و مقایسه سی، اساسات اسلامیه نك
اك مهملری - بوتون حكمت واسراريله - بویه بر وضوح
وقطعیله، شایان حیرت جسارت و حریتله تفصیل ایدن بو
صوك اثری، « شریعت اساسلری » آلمزه كچدی. بو اثرك
قادیغلره، قادینلرك حرمت و اعتبارینه، حجاب مسئله لرینه دائر
اولان قسملری عیناً بورایه نقل ایدیورز. ایستهر بوتون
تورك - تاتار دنیا سنده، ایستهر قریمه ویا استانبولده قادینلق
مسئله لری بوگونك مهم بر اجتماعی مسئله سی اولدیغندن -
كندی می بی طرف قالمق شرط اولیله ! - بو بویوك عالمزك
فكرلری بوراده عمومه عرض ایدیورز [۲].

* *

« شریعت اساسلری » ۱۶ نجی صحیفه سندن :

« قرآن کریمك نصوصیه، شارع حكیمك معصوم لسانیه
بیان قلمش احكام - ایکی نوع اولور : ۱) بری - احكام
ابتدائیة، ۲) دیگرى احكام وفاقیه .

احكام ابتدائیة - خصوصیتلرك برینه تابع اولمایوب،
انسانلرك انسانیت جهتیله ضرورتلرینه، حاجتلیرینه، كاللرینه،
حقوقلرینه، وظیفه لرینه، ادیلرینه عائد هر بر حکم . شارع
طرفندن باشلانوب وضع قیلنمش تعلیم قیلنمش اولق جهتیله،
یاخود فطرت اصلیه حکمی اولق صفتیه احكام ابتدائیة تسمیه
قیلنور .

مالك، قانك عصمتنه دائر بیانلر، « ان الله یأمر بالعدل
والاحسان »، « فذالغفو وأمر بالعرف » کبی آیت کریمه لر،
نكاح، طلاق، مبادله کبی حکملر - هر برى احكام ابتدائیة در.
تفصیلات جهتیله احكام ابتدائیة تبدل بولنه بیلورسه ده
اساس جهتیله احكام ابتدائیة عمومی اولور، دائمی اولور [۳].
احكام وفاقیه - عصرك درجه سنه، وقتك اهمیتنه، مكانك
حاله، امتك طبیعت ادبیة سنه (عرف، عادات، اخلاقه)،

[۲] « شریعت اساسلری » .. مؤلفی موسی جارالله .. ۷۲

بویوك صحیفه ده .. ۱۹۱۷ مارت تاریخنده پتروغرادده محمد علم
مقصودف مطبعه سنده باصیلمشدر .. فیثانی بر روبل الی تین (۱۹
غروشدور .)

[۳] احكام ابتدائیة - (فیلسوف شهر هربرت سبنسركده
حسن وادعا ابتدایی) و عموم ادیانكده كوزله دیكی اخلاقك اساسات
عمومیة سیله حقوق علماسنك « حقوق اساسیه » دیدكلری حقوق
جامعدر. و بولر شریعت اسلامیه به كوره - لایتبدالدر، عمومیدر. - ۷۰

فضله انتشار ایتش؛ حرکت دینیة نك درینلاشمه سنه، كوكله.
شمه سنه سبب اولمشدر. مرجانی حضرتلری، یالکیز، تورك
تاتار دنیا سنده ده گل، بوتون اسلام عالمنده بویه طانیایان مدقق
علما یوقدر. اونى تدقیق و تحقیق مراقبسی اولان هر عالم
بیلیر، طانیر، و حرمت ایده ر [۱].

بونلردن باشقه ابوبكر مقری، علی امیشان، و كمال الدین
حضرت کبی دها بر جوق ذوات كلش و بوحرکته اشتراك ایتش
ایسه ده قورصاوی و مرجانی لزدن صوكره بوحرکتی یاشاتانلر
آراسنده بللی باشلی سیالر اولارق رضا الدین بن فخرالدین،
ضیاء الدین الکمالی کبی بوگون صاغ اولان ذواتی كورویورز.
بونلر آراسنده عبدالرشید ابراهیم افندی بی اونوتماق لازم
كلدیكی کبی ذا كرافادری و سائر کبی تالی درجه ده اولانلری ده
خاطرندن چیقارماق انقلاب تاریخمزی یازاقلر ایچون بر
وظیفه در. بوگون صاغ اولان بودینی انقلابچیلر آراسنده اك
مقتدر و صلاحیتدارى و عالم اسلامجه ده اك مشهورى بالخاصه
موسى جارالله افندی بیکیف حضرتلریدر .

قرأة سبعة ایله حافظ كلام الله، مقتدر بر محدث اصولی
وفقیه، معاصر نظریات حقوقیه ده آشنا بر حقوق شناس اولدیغی
قادارده ای بر ریاضی و هیئت شناس اولان مشارالیه موسی
جارالله افندیك بوبابده اصلاحات و انقلابات دینیة خصوصنده
كوستردیكلری اقتدار و جسارت فوق العاده اولدیغی کبی، سرد
ایله دیكلری افكار و نظریات ده جوق عالی یوكسه ك و مدققانه در.
اسلامیتك علویتى، قدسیتی انسانلره حیرتلرله برابر تقدیر
و اعتراف ایتدیره ك فكلر، حقیقتلر موسی افندیك هر
اژنده كثرته بولنور. ۸ - ۹ سنلك حیات تألیفیه سنده یازمش
اولدیغی بویوك، كوچوك عربجه و توركجه ۲۵ - ۳۰ قادیار
آثارینك هبسی مهم بر حقیقت دینیة بی كشف و اعلان ایده ر؛
مهم بر مسئله اجتماعیه و دینیة ده انقلاب لزومى قوتلى بر ایمان
و قناعتله بیلدیرر؛ یكی فكر و نظریه لرله عادتاً تورك - تاتار
جمعیتی صارصار؛ اوپومش و اوپوشمش علمایی حرکته كتیریر؛
كنج و انقلابكار فكلرله قوت و هیجان ویریر. مشارالیه
حضرتلرینك بو حرب عمومی اثناسنده ده « اصلاحات اساسلری»،
« حقوق اساسیه »، « زكات »، و « شریعت اساسلری » کبی

[۱] بو عمومی حربك باشلادیغی سنه لر وفاتنه یكری بش سنه
اولق مناسبتیه قازانده بر یوبه لى (یوم مخصوص) ترتیب ایدیلش
وتدكار نامی ایچون بر جوق خاطرات احداثه قرار ویریلش. مفصل
بر ترجمه حالده یازیلشدور .

احوالك اقتضاسه ، حالک خصوصیتنه کوره ، وضع قبلتمش
هر بر حکم .

مثلاً : رقیقک (قلیق - کولهک) مسئله سی کبی ، خلقک
حاله کوره ، اقتصادی معامله لرکده اقتضاسنه کوره ، اولگی
شریعنلرک هر برنده (هپسندنه) رقیقک مسئله سی وار ایدی .
وقتنه کوره بلکه ضرور اولمشدر . بایتاق (خیلی) عصر لر
بویجه دوام ایتوب ، نهایت شریعت اسلامییه رقیقاسکی
(کولهکی) تمام ابطال ایتدی [۴] .

سمای دینلرد. رقیقلک مشروعی احکام وفاقیه رندر ،
یعنی خلقک زمانک حالته حاجته موافقتله اقرار قیلنمش احکام
مخلفه سندنر .

سماوی شریعتلرک هر برنده (هپسندمه) خاتونلرک حجابی ده
احکام وفاقیه دندر، خلقک غیرت ادبیه سنه ادبی نظرینه کوره
معروف برعات اولمش حجاب سماوی شریعتلرک هر برنده اقرار
قیلمش ایدی. تورات ده (سفر التکوین) ک (۳۸ - ۲۴)
فصللرند ابراهیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک عصرند
حجابک معروفلکی بیان قیلنمشدر. (هر بلرده اولان) حجابک
انواعی واردر :

(۱) بوتون یوزی ستر ایدرایسه، برقع اولور. برقع خاتونلره مخصوصدر. قناع ایسه مشترکدر.

۲) بوتون یوزی ستر ایتمه بوب ، ایکی کوزک بری آچیق
قالورایسه ، نقاب اولور [●] .

۳) کوزلرک مری آجیق قالوب؟ حجاب برون اوزرنده ایسه، لغام اولور.

۴) بورون تمام آجیق قالوب ، حجاب آغزی اوزرنده ایسه لئام اولور .

(•) یوزی هیچ بر ستر ایتمزه ، خمار ، نصیف ، مقنعه ،
جلباب ، معجر ، رداء اولور .

خمار — یوزی ستر ائمه یوب، بویون ایله باشی ستر ایدره.
نصیف ایله مقنعه خماردن برآز بونوک اولور.

[۴] مؤلف حاضر تلری و فیکال مسئله سنی بوتون تاریخی، شرعی و سیاسی تفصیلاتیله « قواعد فقهیه » نام اثرینک (۱۹۳ - ۱۳۸) صحیفه لرنده بیان ایتش و « خلق نظریله » نام اثرینک ده (۴۳-۴۴) صحیفه لرنده بو خصوصده اولان افکار خصوصیه سنی سرد آیه مشدر .

[۵] برقع و نقابه دائر عربجه شعرلرله استدلال اولمشدر، که شعرلری طی ایله دك .

جلباب — يوزى ستر اتمز ؛ باش ، بويون ، ايبي ايلك باش
(اگسەر) ، کوکړک (کوکس) مستور اولور [۶] .

رداء ، ماعحفه ، ملاء — بوتون باشی ، بویونی ، بدنك
اکثرنی ستر ایدر ، اما یوزی ستر ایتمز .

حجابك هر بر نوعی عربستانده وارایدی . یوز حجابی ده ،
یعنی برقع ، قناع ، نقاب ، لثام کبی حجابلرده معروف ایدی .
لکن عورت یرده سی اولق اوزره توگل (ده گل) ، بلیکه
شرف شعاری ایدی ؛ حره لره کبار عائله لره مخصوص برزینت
ایدی . زینت اولق جهتیه ، حسرت گونلرنده ، خطر دقیقه لرنده
(ضرورت زمانلرنده !) برقع ، نقاب کبی حجابلرک هریری
ترك قیلنور ایدی [۷] . - ده وار -

زینت اللہ نوشر واد

[۶] استانبول خاندانك (پچھلری قالدردقلى زمان) چارشافلىرى
خمار ویا جلبابه بگزه دیکى ادعا ایدیله بیلیر ...

[۷] بورادہ مذکور سوزلری اثبات ایدمـجـک عرب اشعار
قدیمہ سی وارد ر . بز اولنری طی ایلدک . اثرک ۱۸ نجی صحیفہ سنہ
باقیسون !

قریمده بولشه و یق استیلاسی تاریخندن

- ۱۱۱ -

بولشەۋىق عناصرىنىڭ قىرغىمە استىلاسىدىن سوڭرە بىتون شەھەر ۋە كۆيلىرىدە (ئىشلەپچىقىرىش ۋە كۆيلىرى) قومىتەلىرى تەتقىقاتقا ئىگە. بۇ قومىتەلەر دىگەن كۆندۈرۈش ئىشلەپچىقىرىشنىڭ سانائەت تەشكىلاتلىرىنىڭ، كۆيلىرى ئىشلەپچىقىرىش جەمئىيەتلىرىنىڭ، ئىشلەپچىقىرىش جەمئىيەتلىرىنىڭ ۋە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنىڭ قىسمى.

بولشه وىق عناصر هر طرفنده ارباب عام ووقوفى اختلال
عليهنده بولمقله اتهام ايده .ك بتون پروباغاندا سنى آنلرك عايهه
توجيه ايلكمده ايدي . بوندن طولاي تشكىل ارنان عمله ،
عسكر وكوبلى وكيملارى قوميتلرنده افكارمنوره اعجابى اقليته
بولنيوردى . ديكر دليگلر ايسه عمله ، عسكر وكويلينك جاهل
طبقه لرينه مفسوب بولندقلرى جهتله حريص ، منتقم وقان
دوكمكدن قورقمايان بولشه وىق رؤـاسنك النده برر مطيع
آلندن بشقه برشى دكلردى . ايشته بوقوميتلرده بتون مسائل
بولشه وىق نقطه نظرندن تدقيق وحل ايديلوردى .

بوقومیتہ لک آرقہ سنده دہ اعضا سندن ہر بری جنایتہ محکوم
حشر اندن بشقہ برشی اولمایان بحر سیاه اختلال مفروزہ لرینک
ہئت مرکزہ سی واردی . فقرا عملہ منافعتک مدافعی صفتی

طاقمقدمه اولان بو بولشه و یق حیدودلر اللری و یوزلری قان و چامور ایچنده ، اوموزلرنده تفنک و بللرنده یوزلرجه فشنگ آصیلی اولدینی حالدده سوقاقلری دولاشیرکن کندیلرینی کورنلر اوزرنده بیوک بر حسن تدشش براققده ایدیلر . بولشه و یق لکرت بتون حاکمیتی حائر عدایتدکلری عمله ، عسکر و کویلی قومیتلری بیله بوقانه مله مع حیدودلرک اوکنده کندیلرینی تتره مکدن آله مازلردی . مثلاً بو قومیتلرده حائر اهمیت بر مسئله می مذاکره اوله جق ؟ در حال قومیتلر اعضاسنک آرقه سنه مسالاح بر مفرزه ماتروس ویا قیزیل خاصه افرا دی کلوب اخذ موقع ایدردی . طبیعی ایدی که بو شرائط دائره سنده بولشه و یق لکرت آرزو ایتدکلری نتیجه دن بشقه بر نتیجه ویرمزدی .

بولشه و یق انقلابدن صوکره هر طرفده تشکل ایدن عمله ، عسکر ، کویلی قومیتلرندن بعضلری تجدیداً انتخاب اولندی . بو صورتله بانچه سرای قومیتلر سی ده یکیدن صایلانندی .

بانچه سرایده اکثریت قطعیه می حائر تانارلردر . بوندن ماعدا شهر مذکورده تقریباً دوت یوز سنه لک بر موجودیته مالک بر جوق حرف و صنایع جمعیتلری واردر . (تقریباً یکرمی جمعیت) . بونلرک تشکیلاتی منتظم و آیری آیری نظامنامه لری واردر . کچن صوکره بهارده واقع اولان انتخابلرده بونلرک رأس اداره سنه تانار سوسیالیست فرقه سنه منسوب کنجلر کلشدی . بو جمعیتلرک تقریباً آلتی بیسک قدر مقید اعضاسی واردر . ده موقراتیق اساسات اوزرینه بنا ایدلمش اولان بو جمعیتلر بولشه و یق بروغرامنه قطعاً یاناشمه مشلر بولشه و یق پروپاگاندا سی اوزلرک اوزرنده هیچ بر تأثیر اجرا ایده ممشدر . یکی بانچه سرای (ساوایت) نه بو حرف و صنایع جمعیتلری اعضاسی میاننده کی افکار منوره اصحابی و بالخاصه حرف و صنایع جمعیتلری رئیس (عبدالرفیع آبی یف) ی دلگه اوله رق کوندردی . آبی یف ده ۱۹۰۵ سنه سنندن بری تانار سوسیالیست فرقه سنه منسوب بولنیوردی . بناء علیه بولشه و یق زماننده یعنی کانون ثانینک اون ایکسندن ۱۹۱۸ سنه می نیساننک نهایته قدر بانچه سرایده بیوکه بر رول اوینایه بیللمش وتانارلره خیلی خدمتلر ایفا ایده بیللمشدر .

بولشه و یق لکرت آبی یف کیزلی مرتجع ظن ایتمکده اولدقلرندن یک سومزلردی . حق کندیسینی برقچ کره تحت توقیفه آلمش رسده آبی یف ، کرک تانار و کرک روس اهالی آراسنده ای طائمش اولدیغندن اولومدن قورتیله بیللمشدر .

یوقاریده بیان ایدلدیکی وجهله بولشه و یق اداره سی ائناسنده بولمقده ایدی .

قریمده بوتون حاکمیت (ساوایت) مجلسلرینه عائد بولنیوردی . مؤسسات سائر اایسه - زمستوا ، ملی اداره الخ - بورژوازی مؤسساتی و بناء علیه مرتجع عد اولمقده و بو اعتبارله مردود بولمقده ایدی . عدلیه ، مالیه ، معارف ، حربیه و الحاصل شعبات اداره نك كافه سی عمله ، عسکر و کویلی وکیلاری ساوایتلرینه انتقال ایتش و اوراده هر بری ایچون بر (قومیسون) تشکل ایلشدی . بو صورتله بر عدلیه ، مالیه ، معارف ، عسکری مدافعه مساعی الخ قومیسونلری واردی . حالوکه ساوایتلرده افکار منوره اصحابی یک آزاولدیغندن بوقومیسونلر کندیلرینه تودیع اولنان ایشلرله هیچ مناسبتی اولمایان نا اهللرک الینه دوشکده ایدی . مثلاً بر اوتوموبیل اداره سنندن بشقه برشی بیلیمین برشوفورایتسی کونی مستنطق اولی ویریوردی . بر الکتریک جنغراق و لامبلر تعمیرچیسی معارف مرکز قومیساری اولشدی . طبیعی بو شرائط داخنده مملکتک اداره سی یک فنا کیدیوردی . بولشه و یق لکرت اایسه اداره کی عدم موفقیتلرینی بورژوازیلنک وصاغ جناح سوسیالیستلرینک انتزیه لرینه عطف ایدیورلر و بو صورتله ایضاح ایلورلردی .

دهشت هر کون ترایدایتمکله برابر بولشه و یق لکرت دشمنلرینک عددی ده آرقمقده ایدی بولشه و یق لکرت قارشى بالخاصه تانارلر بیوک بر کین وعداوت بسله یورلردی . زیرا حکومت ملیه اسقاط ایدلمش ، قورولتای داغیدلمش وقف و اجرا قومیتلری سد اولمش وتانارلر کندیلرینی طریق سلیمده اداره ایده جک هر درلو مؤسساتدن محروم براقلمشدی .

سوق طبیعی ایلله حخنه سیاسته تانار سوسیالیست فرقه سی چیقدی . هر نه قدر بوفرقه دخی بولشه و یق بروغرامنی ترویج ایتیمور ایدیسده حقیقت احوالی کورمش و ایجابات موقعه کره حرکتیه قرار ویرمشدی . مذکور فرقه نك مرکزی قومیتلر سی امور ملیه می ید اداره سنه آلمش و ۱ شباط ۱۹۱۸ تاریخنه قدر ایفای وظیفه ایتمشدر . بو تاریخده یکانه تانار بولشه و یق اولان اسماعیل کریم جانوف (آرقداش فردوس) طرفندن ملی ؟ بر متینغ ترتیب اولنه رق مسلمان ایشلری قومیسرلکی زردنده موقت بر هیئت انتخاب ایتدیرلمش و بناء علیه امور ملیه نك اداره سی تانار سوسیالیست فرقه سنندن باشنده کریم جانوف بولنان بولشه و یق قومیسرلکینه انتقال ایلشدی . تانار سوسیالیست فرقه سی امور ملیه ایلله اشتغال ایلدیکی ائسادده اجرا ایلدیکی تشبثات ایلله محبسدن و بلکده اولومدن یوزاللای قدر مسلمانی قورتارمشدر . بونلرک ایچنده قورولتای اعضاسندن برقچی ده بولمقده ایدی .

سوسیالیست قومیت‌سی (ملت) و (قریم اواجخی)
غزته لرینک مطبعه لرینی بولشه و یق دست تسلطندن محافظه ایتیش
قریم آتلی عسکری قشله سی یاننده کی جامع شریفک اشیاسنی
قورتارمش، بولشه و یق لر طرفندن شهید ایدلش اولان مسلمانلرک
نعشنی آرتدیره رق آداب اسلامیه یه توفیقاً دفن ایتدیرمش،
بولشه و یق (ساویه تی) و انقلاب محکمه سی نزدنده مسلمانلرک
حقوقنی محافظه ایچون تشبثاتده بولنش و حتی بعض یرلرده
بولشه و یق لرله مجادله ایچون خفی ترتیبات وجوده کتیرمکده
چالشمشدر .

بولشه و یق لر اول سوسیالیست فرقه سنه قارشی اعتماد
کوسترمش و فقط بالاخره سوسیالیست فرقه سنک بولشه و یق
آمالنه موافق صورتده حرکت ایله مکده اولدغنی کورونجه
اعضاسی عاینده تعقیباته باشلامشدر . مذکور اعضادن برقه سنک
خانه سنده تحریات اجرا اولندینی کبی برقه سنیه تحت توقیفه
آلمشدر .

مسلمان اموری قومیسرلکی تشکیل مسئله سی آق مسجد
اختلال قومیت‌سی طرفندن ایلری سورولمش و مذکور قومیسرلک
امور اسلامیه نك اداره سنه شو صورتله وضع ید ایتشدر :

آق مسجد شهری بولشه و یق لرک اداره سنه کچدکن صوکره
مسلمانلرک اموری، بولشه و یق لرک یکانه قانع طرفداری اولان
اسماعیل کریم جانوف (فردوس) تودیغ اولمشدی . فقط
مسلمانلر میاننده (آرقداش فردوس) ی کیمسه طانیادی
وطانیق ایسته مدیی جهتله بولشه و یق لرک تشبثله کانون نانینک
صوک کونلرنده آق مسجدده مسلمانلرک ملی ؟ میتینی ترتیب
اولندی جوامع شریفه دن برینک حویلیسنده واقع اولان بو
میتینغه نه اولدقلری بلایسز اوچ یوز قدر کیشی اشتراک ایتدی .
و کریم جانوف (فردوس)، چاپچاقچی، خورشید قریم طائف
وسائر بر نطق ایراد ایدهرک عموم مسلمانلر قونغره سنک
دعوتنه قدر امور ملیه یی رؤیت ایتک اوزره مسلمان ایشلری
قومیسارلنی نزدنده برهیت موقته تشکیلی لزومندن بحث ایلدیلر .

تاتار سوسیالیست فرقه سی ملی ایشلری خود بخود کندنی
الینه آلمش اولدغندن بحث اولنه رق عاینده اداره کلام اولندی
و قومیسارلق نزدنده هیئت موقته یه آتیده کی کیمسه لر انتخاب
اولندی .

(۱) اسماعیل کریم جانوف (آرقداش فردوس)

(۲) خورشید قریم طائف (صالح حاکمی)

(۳) اسماعیل نعمانوف (سیاسی)

(۴) خلیل چاپچاقچی (طیب عسکری)

(۵) خلیل حبیب الله اوغلی (معلم)

(۶) یعقوب کال

(۷) الیاس باشلاوسنی (معلم احتیاط ضابطی)

(۸) عمر مانصورسکی (معلم)

(۹) دو قور رستم بکوف

(۱۰) سلامت شیرینسکی (زراعت مهندسی)

(۱۱) عباس شیرینسکی

(۱۲) سلیمان ادریسوف (طلبه)

(۱۳) اسماعیل آرابسکی (معلم)

(۱۴) سید احمد عبدالله اوغلی (مسلمان عمله جمعیتی رئیس)

بالاخره بوللردن یعقوب کال افندی استعفا سنی و یردی .

تاتار سوسیالیست فرقه سی بتون ایشلری بو هیئت موقته یه
دور ایتکه مجبور اولدی . بو هیئت موقته اعضاسی - اسماعیل
کریم جانوف مستنا اولق اوزره بولشه و یق فرقه سنه منسوب
دکلردی . فقط سوق احوال حسیدله آنلره تشریک مساعی یه
راضی اولمشلردی و ملت آز چوقده اولسه خدمت ایتکی
آرزو ایدیلرلردی .

حقیقت حالده هیئت موقته نك النده بیوک برنفوذ یوقدی
اصل حاکمیت (میللر) نامنده کی شخصک تحت اداره سنده بولان
آق مسجد انقلاب قومیت‌سنده ایدی .

هیئت موقته حکومت ملیه بناسنه یرلشمش و قیوسننده
« آق مسجد اختلال قومیت‌سی نزدنده مسلمان اموری قومیسرلنی »
لوحه سنی تعلیق ایلشدر .

قومیسرلق در حال ایشه مباشرت ایتدی . قریم بولشه و یق
استیلا سندن صوکره بتون مؤسسات ملیه قابلمشدی . ملی مکتبلر
پک بیوک زحمتلره بقا بوله بیلمشلردی . فقط ایکی آیدن بری
معاش آله مامس اولان معلملر شدتلی بر سفالت ایچنده پویان
ایدیلر . مثلاً بانچه سرایده کی منسکلی کرای مؤسسه سی (زنجیرلی
مدرسه)، دارالمعلمین، صنایع نفیسه و هنر مکتبی پک ناچار
بر وضعیتده ایدیلر . زیرا دوچار خوف و دهشت اولمش اولان
اهالی هیچ بر جهتدن اعانه کوندرمکه جسارت ایدمه میوردی .
قومیسرلق بوملی معارفه یاردم ایتدیکی کبی (آل بابراق)
اسمیه برده غزته نشر ایلشدر .

قومیسرلق فعالیتی انساننده قریملی مسلمانلره پک فئالق
ایتمه مشدر . بونکده سببی اعضاسنک بولشه و یق اولما مسیدر .
مع مافیه ملت بیوک بر فائده دخی کتیرمه مشدر . زیرا بتون

مقررانی آنجی آقسجد عملہ وعسکر وکویلی وکیللری مجلسنجه
تصویب ابدلہ کدن صوکرہ اجرا اولنہ بیلہ مکده اولغلہ قومیسرلق
هان عطالته محکوم ایدی دینہ بیلیر . بونک ایچون آنک فعالیت
هان هیچ نظر دقتی جلب ایتمه مشدر .

ع . ک . هانف

اوپیات

خان جامع قارشیدیننده [۱]

یاش یوره کله ر

ای اولو تاگری بناسی ! ای اولو خان جامعسی
قایتیک آه قارا نه کن قارا باختک یازیبی
قوطلو کونک کوروب نولهک باریمز نک قایغوسی
که نه ده تاگری بناسی ، ای اولو خان جامعسی

یاناشا کدا داڭ ، داڭ نه تیکن کیسه له رنک چاڭ سه سی
یوره گیگه اوقدای نونه بهک بیله من هپسی
برجوروق عالمکه سلطان شیندی ایلنک کوله سی
ای اولو تاگری بناسی ، ای اولو خان جامعسی
قانی یاشلار توککه نکئی کورمه سه کده سه زه من
کوچومز یوق چاره سزدن بویاتقعا توزه من
گاه امیدله نوب جوره من ، گاه امیدنی توزه من
ای اولو تاگری بناسی ، ای اولو خان جامعسی

تاوسه کن باطیرلارک بهک قالمغان گرایلارک
یوق بوکونده اوور قابوغا قلعه بولغاندا یلارک
بیر اوروشدا بیگ قازاقتی طورغان چورایلارک
ای اولو تاگری بناسی ، ای اولو خان جامعسی

قای واقت نوتسم یانگدن ، قای واقت نه تسه لاپک
یوره گنک ماپی ابری کورده جابق قاپک
قای واقت کورسم بیقلغان ، ایصلاوی که تکه یاپک
مونسیره ی قلم جلایمان ای اولو خان جامعسی

نه شیکینده تورو که چی قورت قیرصقا بیله کن
برقاریش توز توشه که ییل بویی قول تیمه کن

[۱] کوزلوه خان جامعه قارشى یازیلشد .

بیرجماعت به کیم بیریل دیز چوکوب باش نیمه کن
محرابی بوش ، نوزی نوسوز ای اولو خان جامعسی

دیوارینک تیچکینده یاتقان عزیز ولیلر
بزگه شکسیر بو بزنگ بالالاریمز توکول دیلر
بولسالارقا ؟ نهک کلوب بزنی زیارت نه تیلر ؟
قارغیشکا اوغراغانمز ای اولو خان جامعسی

بوکون البت قلمزده بولسادا برکوب الم
بزگده مطلق طوغاجاق برکونهش بار - ده ب بیلهم .
من بوامیدن ، املنن دنیا دا یاشاب جورهم
سهنده یاشا نوزمه امید ای اولو خان جامعسی

استانبول ۱۱ - ۱۱۵۰ شرقی بکنوره

اغتلر: یاش = کنج ، قایتیک = نه چاره = نه بابالم . باریمز نک =
هیمزک . که نه ده = ینه ده . یاناشا کدا = یانی باشکده . اوقدای نونه =
اوق کی ایشله یوره . برجوروق = برزمان . توزه من = تحمل ایدیورز .
توزه من = کیدیورز . تاوسه کن = توکهنش . براوروشده =
برضربه ده ، برجالیشده . طورغان = دوغرامش . چورایلارک =
چوراباطیرلارک . قای واقت = هانکی زمان . نوتسم = کچسم .
نه تسه لاپک = بخشکی نه تسه . ماپی = یاغی . جابق = اورتولی .
ایصلاوی = صیواسی . مونسیره ی = محزون لشیور . جلایمان =
آغلیورم .

بیربابانک تاساسی

نه گه منک باللارم بایغوش بولا ؟
طارتقان آلا قولندان ، طوتقان آلا
نوسکن صابین ایش بیلمی آکثا ولاشا
جانب جالانفاج ، قوی بوش قارای قالا .

بلک ریس

اغتلر: نوسکن صابین = بوودکجه . آکثا ولاشا = آخفلاشیور .
جانب جالانفاج = چیرجیلاق . قارای قالا = باقوب قالیور .

قریمده اسلام نفوسنك آرتماسی

قریم مجموعه سنك بوندن اولسی نسیخه لرینك برنده ع. کال امضاسی و قریمده نفوس اکثریتی سرنامه سیله انتشار ایدن بر مقاله قریمده اکثریتك تورك - تاتارلرده اولدیغی بیلدیریور و بصورتله مایت پرئسپی اوزرینه قریمده اجرای حكومتك آنجق تورك - تاتارلرك حقی اولدیغی غایت واضح بر ایستاتستیق ایله اثبات ایدیلوردی. مندرجاتی اعتباریله صوك درجه شایان استفاده Interessant اولان بومقاله قریمك هر حال ایله علاقه دار اولان بزلی دوشوندیردی. قریم هنوز: خانلرك اداره سنده ایكن قریمده موجود و مقداری میلونلره بالغ اولان نفوس عجباً بوكون نیچون بیکلر مرتبه سینه نزول ایتدی. بونی برقاچشیده آرایه جغز. اولاً قریمده زاده كانلق و میرزا لغك صوك درجه نفوذ ایتمسی املاكك تمامیه زنكینلره كچمسی و بوندن طولای متوسط و آشاغی طبقه نك صرف براسیر منزله سینه تنزیلی در. بوزوالیلرك آلرندنه نه تارلا ونه طوراق نه ده حیوان براقیورلردی. ثانیاً قریمده اولجه، روسلر آز ایدی طبیعی روسلر بوراسنی تمیل ایتك ایچون صوك درجه چالیشدیلر تورکیا نور معارفندن تمامیه محروم براققی ایچون اك شدتلی استبدادی تطبیقندن چكینمدیلر و قریمده طبقه لر آراسنده كی اختلافندن هر دقیقه استفاده ایتدیلر حتی شوقدركه قریم خانلغك صوك دوره لرندنه خلق یكزبان اولاراق دنیه لك درجه ده جاهلاننه بر طرزده یوره كلی اوزیچی شو كله بی سوله یورلردی.

« خانغه قول اولماقدانسسه قامچی بونی قازاققه قول بولق اولادر »

یعنی خانلرك اداره سنده یاشامقدانسسه روسه أسیر اولق اولادر دیورلردی و بونی دیدیرتنه اولاً جهالت و صوكره قاترینانك اكش اولدیغی تخم و نفاق ایدی.

خانلق آلدن كیندكدن صوكره روسلر تورك - تاتارلرك مقدساتنه یواش یواش تجاوزنه باشلادیلر او وقت خلق ایشی آكلامشدی فقط ایش ایشدن كچمشدی بونك اوزرینه « آق طوراق » دیدكاری تورکیایه دوبریجه به هجرته مجبور اولدیلر هجرتك نفوسك تناقصی اوزرندنه نه قدر تأثیری اولدیغی اربابجه معلوم اولدیغندن سوزومی اوزاتمق ایسته مه یورم.

قریم خلقی عن اصل چالشقان اولدقلرندنه دوبریجه ده دخی املاك و عقار صاحبی اولدی زنكینلشدیلر فقط هیهات كه: ۹۳ محاربه سی بو زوالیلری پنه راحت بر اقاددی بو دفعه تورکیا

آناطولییه آج، یوقسول طرزده هجرته مجبور اولدیلر. و اوقت اداره مستبدانه اولنرك قسم اعظمی هوا سیله امتزاج ایده میه جكلی محللره سوق ایتدی مالاریا و سائر خسته لقلر بیچاره لرك نفوسلری صوك درجه آزالندی یالکزر اسكیشهر و جوارینه یرلشنلر اورانك اعمارینه سبب اولدیلر. بونك ایچون اسكیشهرده چقان محترم قره جه حصار غزنه نك ۱۵ آغستوس تاریخی نسیخه سنده كی زراعت معلمك راپورنی كندمه رسمی شاهد تلقی ایدرم. ایشته بصورتله قریم اسلام نفوسی هجرتله چوق مقدارده آزالدی.

روسلر هجرت ایدن تاتارلرك اراضیلری اوجوز صورتده صاتون آلیور اوراده یرلشیورلردی. بوندن باشقه نمسه لرده قریمده اسلام اراضیلری صاتون آلیورلردی. قریمده خسته لقه بر چوق نفوسك عدمه هجرتی حاضرلادی. ایشتدیكمه كوره تناقص نفوسده صوك درجه دخی اولان فرنی و ورم خسته لغی قریمیلر آراسنده گیزلیجه حكیمفرما ایش.

ایشته بزم اك زیاده چالیشاجغمز شی بوخسته لغك اوكنی آلمغه اوغراشمق اولمالیدر بونك ایچونده چاره هر قصبه ده آچیلان قومیتلر و مطبوعات مؤثر مقاله لر، قونفرانسلره خلقی قورقوما - لیدرلر و تابلولره، سینه مالره بو خسته لقلرك تخریباتی خلقه كوسترمیلدرلر.

سفر برلكك بدایتنده رومانیا به یایدیغ سیاحتده شمدی قارئلرله عرض ایده جكم شووقعه صوك درجه نظر دقیمی جلب ایتشدی: هر هفته بلدییه هكیملری كویله كلیر هرأوك قپوسنی مختار واسطه سیله آچاراق خسته لری یوقلار. هله بر ساری خسته لغه تصادف ایتدیمی اوكونی آقشامنه براقاز او طوموبیللر واسطه سیله اونی مركزه، خسته خانه به سوق ایدر انسانلره بویه یایدیغی كی حیوانلره دخی بویه جه یابارلردی. ایشته بویه صبی وشدید اجرا آندن صوكره خسته لق قالیمی؟ كوكلیم ایستهركه: بز قریمیلرده عیناً بویه یایلم. عكس حاله بونك اوكنه كچمك بك قابل دكلدر.

« دنیا ده ممكن اولمایان هیچ برشی یوقدر یالکزر عزم و ارادتی آلدن براقاملیدر هر قریمینك حیانه ده تعقیب ایده جکی دستور بو اولمالیدر.

صوكره گویلری صوك درجه صحی یایمالیدر آبدسخانه لری لغملری آخورلری شرائط صحیه به توفیقاً انشا ایتلیدر. كویله كیده جك معلملر عین زمانه كویك صحیه مأمورلغی ایفا ایتلیدر. اونك ایچون قریمده آچیلدیغی ایشتدیكم معلمك قورسلرندنه

بوصحی درس‌لری اونوتما‌ملیدر عین زمانده « صاغلام وجودده سالم فکر » نظریه‌سنه درت آل ایله صاریلاروق مکتبلر‌م‌زده اسوه‌چ اصولی تربیة بدنیه صوک درجه دقت ایتملی استقبالك حاکم مطلق اولان کنج‌لری (دینچ) و کوربوز یتیشدیرملیدر. تورکیانک تربیه‌بدننه متخصصی مسلم سیری بک افندی‌نک تربیه بدنیه‌ده‌ئر یازدینی بعضی اثرلری قریم محلی لساننه ترجمه‌ایدلمسی استفاده‌دن خالی کورمه‌یورم.

ازدواجی تکثیر ایتمک ایچون چالیشمالی و بکارلره آغیر ویرکولر تطبیق ایتملی در. یالکمز شوراسنی اونوتما‌ملیدرکه : ازدواج‌دن اول معاینه‌طبییه‌ی شرط‌قوی‌مالیدر. ایشته‌بومقاله‌مزده‌ده مختصر و مجمل صورت‌ده‌قارلر‌م‌زک نظر دقتلرینه وضع ایتمک‌مز بواساساته رعایت ایدیله‌جک اولورسه هر حالده بویوک استفاده‌لر ایدیله‌جکندن امینم.

فکریمی خلاصه‌ایدیم قریمده نفوسک آرتما‌سنه‌الدن کلدیکی نسبت‌ده غیرت ایتملی و بوخصوصده بویوک متفکرلر‌م‌زک ویره‌جکی نصیحتلره صوک درجه قولاق آصمالیدر.

۲۰، ۸، ۱۹۱۸ اسکیشهر

فخرالدین طوفیق

قریم مدرسه‌لری

قریم خانلی استقلالنی غائب‌ایتدیکی صیره‌لرده قریم‌کویلر‌نده وقصه‌لر‌نده بر خیلی مدرسه‌لر واردی. بونلر مرور زمانله بر چوق تخریب‌اته اوغرامش و بر قسمی‌ده سید ایدلشدیر؛ الیوم موجود اولان مدرسه‌لر‌دن الک بیوکی باغچه‌سرایده‌کی زنجیرلی مدرسه‌در. کوزلوه‌قصه‌سنده و کویلر‌نده‌ده آتی مدرسه‌واردر. کرچ، کفه و قره‌صو‌قصه و کویلر‌نده‌کی مدرسه‌لری‌ده علاوه ایدرسه‌ک قریم شبه جزیره‌سنده اون بش قدر مدرسه موجود دیمکدر. بوندن اوتوز سنه مقدم بو مدرسه‌لر هیچ بر تجدید کورمک‌سزین اسکی تشکیلاتیله اداره ایدلمکده ایدبسه‌ده بیک طقوز یوز بش انقلاب‌ندن صوکره بعضلری بر درجه اصلاح ایدیلهرک بک آز‌تجدد آثاری کوستر‌مشدر. چونکه مدرسه‌لری استانبول‌ده اکمال تحصیل ایدن قریملی درس‌املردن بولندیغندن کوستریلن تجدید یالکمز مدرسه‌لرک همت و غیرت‌لرینه منحصر قالمشدر.

مدرسه‌لرک اسکی تشکیلاتنه کلنجه : هر مدرسه بر مدرس

طرف‌ندن اداره ایدلمکده ایدی. مدرسه‌لرک بعضلر‌نده اون، اون ایکی اوطه بعضلر‌نده یکریمی اوطه اولوب هر اوطه‌ده اقلی اون اعظمی اون بش اولوق اوزره طلبه اقامت و یتوتت ایدر ایدی. هر اوطه « بیوک » تعیر ایتسدک‌لری بر رئیس ایله انک برنجی و ایکنجی معاونلری طرف‌ندن اداره اولنوردی. بناء‌علیه هر اوطه طلبه‌سی برعائله اوجاغی کھی آرقداشلق، قارده‌شلق ایدهرک بر آرده‌ده بیوب ایچردی؛ رئیسله معاونلر‌ندن ماعدا بتون طلبه بلااستثنا بیوکلری طرف‌ندن کندیلرینه تودیع‌ایدیلان خدمت‌لری ایفا ایتمک و بیوکلرینه قارشی صوک درجه اطاعته مجبور طوتیلوردی. جوار کویلردن طوپلانان اون یاشندن یکریمی بش یاشنه قدر طلبه‌ علوم صنف صنف اوله‌رق علوم عربیه و دینییه تحصیل ایدرلردی. کوچک طلبه‌لر ایکی سنه‌یه قدر اوطه‌لرینک بیوکلر‌ندن درس آلیز، آندن صوکره صنفه داخل اوله‌رق مدرسک حضورینه چیقوب هر کون ایکی درس اوقورلردی. بیوکلر و بیوکلرک مادونی بولنان طلبه‌لرده ایکی صنف اوله‌رق مدرسدن یومیه ایکی درس آلیورلردی.

بناء‌علیه مدرس، مدرسه‌ده اعظمی ایکی یوز طلبه بولندیی حالده بونک بر قسمی بیوکره تدریس ایتدیره‌ک متباقی قسمی اوج صنف اولوق اوزره تدریس ایدیور، هر کون اتی ساعت درس اوقودیوردی. شو صورتله دوام ایدن تدریساتی طلبه‌ی بش آتی‌آی مکتبده اشغال ایتمکدن بشقه برایشه یارامیوردی. کوچک طلبه‌لر بر عسکر قوغوشنده نفرلک وظیفه‌لری ایفا ایدر کھی اوطه‌ده بیک پیشیرمک، صو چکمک، بولاشیق ییقامق، مطبخ‌ایشلر‌نده چالشمق صورتیله عملی تربیه کوریور؛ بر آز عربی صرف و نحو قواعدی از برلیهرک مکتبدن چیقور-لردی؛ تورکجه‌یه دائر بر درس کورمه‌مدکلر‌ندن اون سنه مدرسه‌ده بولندقلری حالده بر تورکجه کتابی اوقومقدن عاجز بولنیورلردی.

مدرسه‌لرک اخلاق و انضباطی صیقی بر استبداد آلتنده بولندیریلور؛ کوچکلرک بیوکلر حضور‌نده یوکسک سسله سوز سویه‌مسنه مساعده ایدلمدیکندن بیوکلر طرف‌ندن بر شی صوریلنجه فیصله‌لایه‌رق جواب ویرمک، حضور‌لرینه کیروب چیقارکن قپویی یواش‌جه آچوب قیامق؛ اوطه‌لرک پنجره‌سی اوکندن کچرکن اوزاقدن طولاشمق، درسه‌کیرلیدیکی زمان حضور‌لر‌نده دیز چوکه‌رک دیرسکلری یره دایایه‌رق یره یوزی قویون یاتوب کتابلری آچهرق اوقومق ایجاب ایدیوردی.

بو انقلابدن سوکره مدرسه لرك بر آزدها تجده طوغری
 یورودیکی نمونیتله استخبار اتمکده یز. بناء علیه بو مدرسه لرك
 اساسلی بر صورتده تشکیلاته محتاج بواندیجی وارسته قید
 وایضاحدر؛ بونی زمام اداره بی الارنده بولندیران قریلی
 قارده شلریمزنک همت وغیرتندن بکار وکندیلرینه موفقیت تمی
 ایلرم .

معلم

فیزی آنطوره

بو طلبه نك روحی و حیاتی اوزرنده او قدر بیوك فنا تأثیر
 یابیوردی که تعریف اولنه ماز .
 بوکون قریمه مدرسه ده یتیشن آدم لرك هیچ بر جسارت
 مدنیه سی یوقور . بیوجک بر آدمک ویا بر مأمورک حضورینه
 چیقداق لری زمان وجودلرنده بر تیرمه حاصل اولور؛ ایکی
 کله بی بر آره به کتیروب سوبله مک ایچون بیک مشکلاته
 معروض قالیرلر .

ترلرلر، صقیلیرلر، افاده حال ایده مکسزین آریلیرلر ،
 بناء علیه بوقدر متشبت اولان وکندی حالارینه براقلدیجی
 زمان پک ایی دوشونن وچالیشان قریملیرلر اجتماع حالنده ویا
 بیوك بر آدمک حضورنده
 هیچ بر فکر بیان ایده -
 حزلر . ایشته بو کوچک
 یاشده قریم مدرسه لرنده
 کندیلرینه ویریان سقیم
 تربیه نك نتایج مؤله سیندن
 بشقه بر شی دکلدرد .
 روسلر قریم کنجلرندن
 تحت سلاحه آلتانلری
 قزیم قصبه لرنده اقامت
 ایتدیرمکده ایکن ۹۳
 حربندن بر مدت سوکره
 قریم کنجلرینی روسیه
 داخانده کی پولقلره
 داغیتمه باشلامشدی ،
 بو مدرسه ده دیندار



سیواستوپول منظرندن بر جاده

قریم تاریخنه عائد تاریخی پیهس :

شاهنکرای

۴ برده ۱ طابلو

ایکینجی برده

اشخاص

- کچن نسخه دن مابعد -

شاهین کرای - قریم خانی

کلدار سلطان پیکه - شاهین کرایک حرمی

باشبوغ - جان بولاظ میرزا

نورالدین - سلامت میرزا

قالغای - قوتلو شاه میرزا

شیخ الاسلام - عبدالغفار افندی

اوله رق یتشن طلبه اوزرنده بیوك وفنا بر تأثیر یامش، طلبه نك
 بر قسیمی ترکیه به فراده باشلامشدی .

بنده ایلك فرادیلر میاننده داخل ایدم. طلبه لر بیوکلرندن
 کوچکلرینه وارنجه به قدر عشرت استعمالنه باشلامشدی .
 چونکه بکرمی یاشنده روسلر ارسنه قاتیله جغنی بیلور ،
 کدرلرینی عشرتله کیدرمکه چالشورلردی. ایشته آلم عشرت
 ابتلاسی قریم مدرسه لرینی بر قاتدها سقوط ایتدیرمش ، حیات
 ملیه بی صارسامشدی . اردهن چوق زمان کچمکسزین فرار
 ایدن طلبه لر استانبولده قسماً تحصیلی ا کمال ایده لرك قریمه
 گلش، داغیلان طلبه لری طوبولامغه، مدرسه لرده بی بر تشکیلات
 یامغه، عین زمانده عربی تدریساتی میاننده تورکجه ده او قوتمه
 باشلامشلردی .

دفتردار — نور علی افندی

اعور خارجیہ رئیس — اوز قول بک

قریم باش قاضیسی — نعمۃ اللہ مثلاً

دیوان ہایون مراسم قیو قوللری — شعبان آغا. احمد آغا

یکی نظامیہ عسکری باش ضابطی — عثمان میرزا .

عسکرلر ، سرای قیزلری

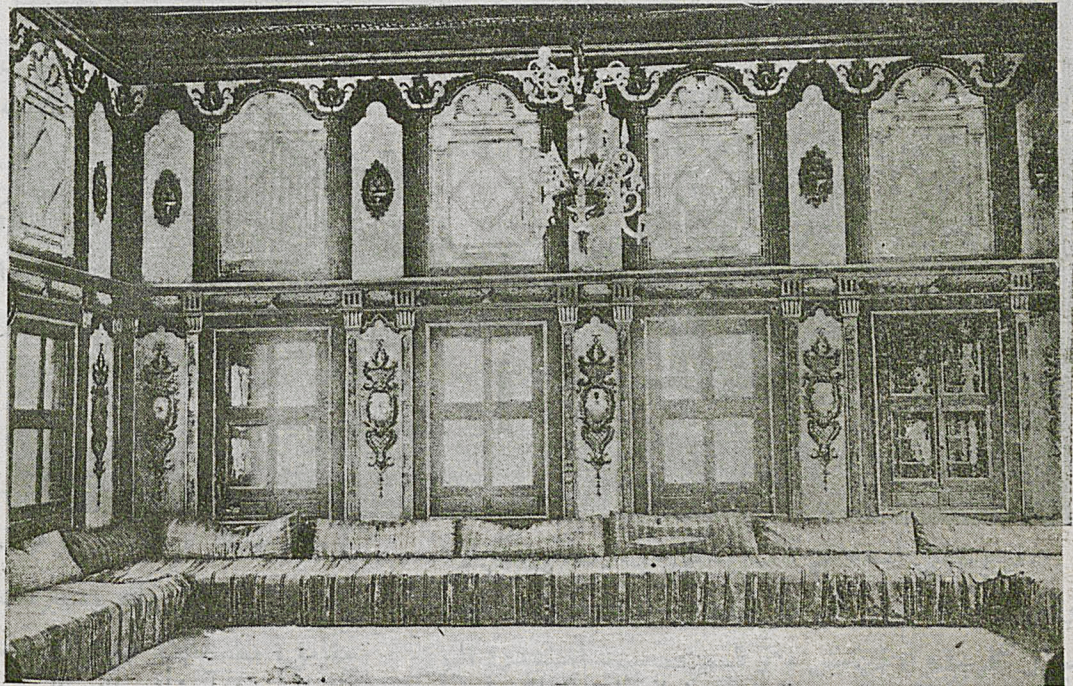
« ایکنجی پردہ شاہین کرایک تختہ جلوسدن صوکرہ جریان

ایدر . بغچہ سرایدہ خان سراینک دیوان ہایون اجتماع او طہ سندہ

شاہینکرایک کندی آرزوسی اوزرینہ تنظیم وترتیب ایدلمشدر .»

* *

قریم حیات تاریخیہ سنک شاہدی :



قریم باغچہ سرایدہ خان سراینک قبول سالونی

« دیوان ہایون سالونندہ شعبان آغا ایلہ احمد آغا یالکزر

قونوشورلر .»

[شعبان آغا احمد آغایہ] احمد آغا ! سن یقیندہ کرچ کفہ

طرفلرینہ کیدوب کلڈک « اطرافی کوزتلیہ رک یواشجہ سسلہ »

یکی خاقانز شاہین کرای حضر تلری حققدہ او طرفک اہالیسی

نہ دوشنیورلر . ہم ایشند کلرم چوق فنا .

احمد آغا — آہ شعبان آغا صورمہ ! « یواشجہ » سوز

آرامزدہ قالسین . خان حضر تلرینک تعینی موسقوفک زوریہ

اولمش . کرچ کفہ طرفلرنندہ صوکرہ ایشندیکمہ کورہ دورت

صوبویونندہ صوکرہ کوزلوہ طرفلرنندہ میرزالر آغلرخانمزدن
نمون دکالرمش . قورقارمکہ دولت کرای حضر تلری ایچون
چقان او قاتلی قارغشلق تکرار باش کوسترمہ سین ...

شعبان آغا — بن دون شیخ الاسلام افندینک کاتبی حاجی

نعمان افندی ایلہ کوروشدم . بکا کیزلیجہ دیدیکنہ باقیلر سہ

علمای دین مفتی وبالخاصہ شیخ الاسلام افندی دہ برابر اولدینی .

حالدہ خان حضر تلرینک مملکتدہ یایمق ایستہ دکلری ویایمقدہ

اولدقلری شیرلی شریعت اسلامیہ یہ تمامیلہ مخالف بولورلرمش .

[کلنارسلطان بیکہ — یواشجہ قیو آراغندن باقار ودیکلر]

احمد آغا — اوت اونلری اوزون قولاقدن بن دہ ایشتم .

شعبان آغا — « یانہ

یا قلا شہرق » حتی اعدامنی .»

صاقین .

احمد آغا — اللہ کوستر

مسین . فقط نہ کونلرہ

قالدق . شعبان آغا . خان

حضر تلرینک کیدیکی

الیسہ یہ باق . موسقوف

یاوور ضابطی . کیدیکی

ایچدیکی ہپ یاوورجہ

« اطرافی اشارت ایدہ رکہ

صوکرہ شودیوان ہایونک

حالتہ باق . طانیلماز یاوور

کلپاسنہ دوندی . اسکیدن

ہیچ بویلہ می ایدی .

دیوان میندرلری . سدرلرہ

اوزون و صرمہ لی دیوان

الیسہ لریمز واردی . باق بزى نہ شکہ صوقدی . آہ . آہ .»

بونلر ہپ یاوور ایشیدر .

احمد آغا — اسکیدن اورتہ یہ سفرہ قوروب بغدادش قورہ ررق

بول بول اتلر بلاولر شریتلر قوزیلر ہندیلر یردک . ایشندیکمہ

کورہ بویلہ شیرلی ہپ اورتہ دن خان حضر تلری قالدیرہ جاقش .

شعبان آغا — ذاتا بونی امر ایقدی . ہی کیدی کونلرہی .»

نرمدہ او بول بول اتلر بارہ لر بخشیشلر . علمایا قیامتہ یقین دنیادہ دہ

دین قالقاجاقش دیبورلردی .

ایشتہ او کونلری کورمہ باشلادق . اللہ صوکرہ ی خیرایتسین .»

شاہنکرای — [سرای قیزلرینہ] ، سزده حرم طرفه .
حرم آغالرینہ سویلیک دیوان جهتندہ نہ برقادین نہ دہ برارک
کورمیه جکم .

سلطان پیکہ — « متاثرانہ » خاقانم بو صوک کونلردہ
[قیزلر اکیلہرک چیقارلر] . احوال و حرکاتکزدہ بر باشقلق
وار . سرايدہ کی اسکی عاداتلری اسکی اصوللری کوندن کونہ
دکیشدیریورسکیز . دیوان اوطلہلری ، محکمہ مجلسلری
اسکيسندن بام باشقله شکله کیریور . کیم بیلیر دها کیزلیدن کیزلی به
نہلر یادیکنز و یا باجقسکیز . فقط الله عشقله خاقانم ؟ بنی
سویورسه کز بکا قارشى امنیتکیز وارسه بوصورتله حرکتکیزدن
وبندن کیزلی یا معی ایستہ دیککیز شیلردن نه قصد ایدیورسکیز
بیچین بنی کندیکیزدن باشقله بریسی موقعده براقیورسکیز .

شاہنکرای — سنی سومک . اووخ سنی سومک . آهو
باقیشلی صرمه صاحلی کلنارم . بن سنی درسعادتدن کوندریلہ کلن
اینجہ بللی کوزل چهرہ لی قافقاس کوزہ لارینہ موسقوف ایللرندن
هدیه کلن صاری صاحلی له کوزلارینہ ترجیح ایتدم اونلرہ هیچ
برکون ال اوزاتمادم ، کوز قالدیرمادم . سن بفتجه سرايک
بلبلر اوتن کل بفتجه لرنده آجش بر کل غنجه سی قدر نارین
وتازہ اولہرق بورادہ یا نمدہ بویودک . بن سنی تا جوجقلغمیدن
سودم وسوهرک سنی کندیمہ سلطان یاپدم . سنی سوهرم فقط
سکا رجا ایدہرم بنی سویورسہک بنم یا باجق ایشلریمہ قاریشمہ .
سلطان پیکہ — دیمک کہ بکا اعتمادیکیز یوق دکل ؟
« متاثرانہ » فقط شاہم بن پک قرانلق و قورقونج رؤیالر کوریورم .
شاہنکرای — قورقونج اولان شی رؤیا دکل حقیقت بیلہ
اولسه بنم ایچون کیدیلن یولدن دؤنمک یوق کلنار .
سلطان پیکہ — « متاثرانہ » فقط اورؤیالرکہ برکون
حقیقت اولاجاقسه اوزمان . . آہ « قوجانغہ آتیلہرق » شاہم
بن اطرافزده . . حتی بو سرای ایچندہ بیلہ « آغلار » .

شاہنکرای — پک اعلا نہ وار ؟ نہ یہ آغلایورسک کلنار !
سن بویله کندی کندیکى بوشنہ اوزیورسک آرتق کولکہ کدن
بیلہ اورکہ جک بردرجیہ کلدک [نجرہ یہ یا فلاشدقندصوکرہ
کلناری آلدن چکدرک] کلنار کل شو بنجرہ دن باق ! سرویلرک
متکاثف کولکہلری آراسندن سوزولن کونش کویا سنک کوز
یاشریکى قورومتق ایچین یاغین ایشیقلىرنی بوزایہ توجیہ ایتش
سنی بکلہ یور .
سلطان پیکہ — اوکوز یاشریخی سیلہ جک یا لکیز یا لکیز
سزسکیز خاقانم . . .

احمد اغا — سکا برشی سویلہیم صاقین کیمسہ یہ آچپاسین
ایکمزدہ اعدام اولنورز . شہر دہدہ خانک علیمندہ بر حاضرلق
وارمش .

شعبان آغا — فقط بیلورمیسک صوک زمانلردہ میرزالردہ
یاوورلنی بنسہ یہ باشلادیلر بر طرفدن دہ خانک طرفدارلری بو
صورتله جوغالمقدہ در .

احمد اغا — بزم نمزہ لازم . نہ اولورسہ اولسون . ہر ایش
بو کونکی طویلانیتمدہ براز آکلاشیلر . خان حضرتلری پک
مہم تکلیفلردہ بولنا جاقلا رمش .

شعبان آغا — خان جلوسندن بری ایلک دفعہ اولمق اوزرہ
بوتون وکلای چاغرہرق دیوانی آچور اسکی دیوان اوطلہ سنک
اوزون مندرلرینہ اوزانمہ آلیشدقلری ایچون بونلری کورہ جک
قورولتای اعضاسی نہ دیہ جکلر . . .

قورت سید اغا — « ایچری کیرہرک » خان حضرتلری ایلہ
کلنار سلطان پیکہ حضرتلری تشریف ایدیورلر . « شعبان اغایہ »
آغا ! دیوان ہایوننک انعقاد ایدہ جکنہ عائد وکلانک ہپسنہ
آریجہ خبر کوندلریمى ؟

شعبان آغا — رئیس الکتاب جلال میرزا ہپسنہ لازم
دعوتیہ تذکرہ لرنی تسطیر ایدہرک کوندردی .

قورت سید اغا — « قپودن باقرہرق » ایستہ کلپورلر .
چیقکیز . « شعبان واحمد اغا چیقارلر » شاہین کرای و آرقہ سندن
سرایلی قیزلردن اوچی ارقہلری صرہ ایچری کیررلر .
[قورت سید آغا برای حرمت اکیلر .]

شاہین کرای — « قورت سید آغایہ » کیت امر برقوللرہ
خبر ویر . کیتسلر باشبوغ جان بولاظ میرزا ایلہ قالغای قوتلو
شاہ میرزایی خان حضرتلری عجلہ کللرنی ایستپور دہ سینلر .
بکلپورم .

قورت سید اغا — فرمانکیز خاقانم ! . . چیقمق اوزرہ
ایکن .

شاہین کرای — و کیدرکن سرای خاصہ سرداری جانبک
بکہ طرفدن سویلہ یکى یتشدیردیکم عسکرلردن ۳۰۰ سواری
۳۰۰ پیادہ ۵۰ طویجی ۵۰ قلعه جی اولمق اوزرہ سرايک
طیش قپوسندن مراسم قپوسنہ قدر ہر ایکی طرفہ عسکرلری
منتظماً صرہ لاسین اون باشلرو یوزباشی بیکباشی ضابطلر منتظماً
یرلرنده بولنسن . باشبوغی کوندروب تفتیش ایتدیرہ جکم . بر
نقصانی اولیہ . . .

قورت سید آغا — باش اوستنہ خاقانم ، [چیقار] .

تہلکہ لڑہ قارشى آنیلاجق بن اولاجم. « براز سکونندن صکرہ »
فقط نیچن؟ نیچن بیلیم ایچمدہ ینہ سزہ قارشى کلہ جک بر
ضربہ نک خولیاسی بتون وجودی تیرہ دیور .

شاهین کرای — « قوجاقلایہ رق » ہم اصل قبلی کلنارم .
کل سنک صافیت وفدا کارلق آتشلری پارلایان او سیاه ونجیب
کوز کی اوپیم . « اوپر »

قورت سید افندی — « ایچری کیرہ رک » امریکزی خاصہ
سرداری جانبک بکہ عرض ایتدم . عسکرلری نظام انتظامہ
قویمق اوزرہ سرای ہفجہ سندہ مشغول بولنیورلر . باشوغ
میرزا ایلہ قالغای حضرتلری تشریف ایتدیلر . امریکزہ
آمادہ درلر .

شاهین کرای — سویلہ کیرسینلر ! « قورت سید چیقار »
شاهین کرای — « سلطان بیکیہ » مراق ایتمہ کلنارم .
بن یاپاجم شیلری دوشونہ رک یاییورم . ہایدی کیت راحتکہ
باق . ہم سویلہ ہیچ بر قادین اطرافدہ دولاشماسین . ہایدی
صرمہ صاجلی کوزہ لم . « سلطان بیکیہ چیقار »

« جان بولاٹ میرزا وقوتلو شاہ میرزا ایچری کیرہ رک
برای حرمت سلاملازلر . »
قوتلو شاہ میرزا — خاقانم! حضور شاہانہ کزدہ بولنہ مزی
ارزو بیورمشسکز .

شاهین کرای — اوت ارکان حکومتی طویلامہ دن اول
سزکلہ براز کوروشمک ایستہ دم . « اطرانی اشارت ایدہ رک »
کوریورسکزی : او اسکی میندرلری سیدرلری او اویقو
کتیرمکدن غیری بر شیئہ یارامیان شیلری ہپ قالدیرتقدن
صکرہ دیوان، باشقہ بر شکل الی . بعض دوائر حکومتہ تطبیق
ایتدیکم بو نظام انتظام انشاء اللہ شمدند نصکرہ بتون حکومت
مرکز لری یواش یواش تأسس ایتدکن صوکرہ اورلرہ دہ
تطبیق ایدہ جکم .

جان بولاٹ میرزا — اوت خاقانم . شمدیہ قدر بزی
کابوس کی اورتن مسکندن آرتق سیلکنمک زمانی کلشدی .
اونی ایلم دفعہ اولارق تقدیر بیوران ذات دولتلیکزا ولدی .
شاهین کرای — تردد و قورقو ایلہ ایش اولماز . حکومتی
تدویر ایدہ جک سزلردن ہم بکلہ دیکم یالکزی ایکی شی وار .
جسارت و عزم . بشقہ دورلی مملکت قورنارلماز .

جان بولاٹ میرزا — « کولہ رک » اسکیدن بری اوزون
میندرلر سیدرلر اوزرندہ اوزانہ رق چوق ایچون ییمک ییوب

شاهنکرای — کیت شو عصر دیدہ چنار آغاچلرینک سرین
کولکہ لرنده طولاش . باق کللر ، سنبیلر ، لالہلر آچش شو
رنکارنک صارماشیقارلہ چیورلمش شہنشینلری ؛ شو بیاض
قوغولر بیقانان مرمر حوضلری بن کیمک ایچون یاپدیردم .
ہایدی کیت جاریہ لری مغنیہ لری رقاصہ لری طویلا بو سوداوی
ہفچہ لردہ کز دولاش .
سلطان بیکیہ — شاہم بکا آلتون سرای یاپدیرسہ کز
کوزمدہ دکل . چونکہ موجودیتیکزی تہدید ایدن تہلکہ دن
تیرہ یورم .

شاهنکرای — اوہام . اوہام کلنار .
سلطان بیکیہ — یک اعلا! شو سرای حولیسندہ
طویلا نمقدہ اولان عسکرلر نہ ایچین نہ مقصدہ مبتی ؟ ...
شاهین کرای — اویلہ ایستہ دم کلنار . بیلورسک کہ بوکون
ایلمک دفعہ اولارق وکلانی قورولتایہ دعوت ایتدم .

کلنار سلطان بیکیہ — بن ہرشی آکلا یورم . آم خاقانم .
ہش اون دقیقہ اول قولاقلملہ ایشتدم . شیخ الاسلام و علمای
دین سزک کفریکزہ « آغلایہ رق » فتوی ویرمشلر .

شاهین کرای — « سلطان بیکیہ نک صاچلرینی اوقشایہ رق »
کلنار . آم بدبخت سلطان . سن بونلری ایشتمیہ جک بیلیمہ جکدک .
آغلما . آغلما . بن بونلرک ہپسنی بیلورم . ہپسنی بیلورم .
بکا ہیچ برشی یاپامیہ جقلر .

سلطان بیکیہ — بوسوزلر ہپ بنی تسلی ایتک بنی الدائمق
ایچون . شمدیہ قدر اوتہ دنبری علیہ کززدہ اولان جریانلری
سزہ برر عرض ایتدم . اہمیت ویرمہ دیکز . بلکہ سوزلریمہ
اعتماد ایتمہ دیکز . بوکون مملکتک ہان ہر طرفدن کوستردیککز
تجدداتہ قارشى آتش بوسکورییکورلر . فقط آم قورقورم .
سزک موجودیتیکزہ بر ضرر ویرمہ سینلر .

شاهین کرای — مراق ایتمہ روحم . بن لازم کلن بوتون
تدابیری یاپدم . سن بیلمزسک . دوشمن نہ قدر چوقسہ اونلرہ
قارشى کلہ جک طرفدار عسکرلرم حکومتی ادارہ ایدن نفوذلی
امرا و میرزالرم قوماندانلرم عسکرم وار .

سلطان بیکیہ — « یاواشیچہ کوکسنی آچہرق کوچوک بر
خنچر چیقاریر » شونی کوریورمیسکز خاقانم علیہ کززدہ فنا
بر جریان اولدیغی آکلادیغی دقیقہ دن بری شو خنچری دائما
قلبک اوستندہ طاشیور و ہپ سزک ایزیکزی تعقیب ایدیوردم .
آہ سزجہ بونلر بوکونہ قدر مجھولدی . شمدی ہرشی آچدم .
امین اولکز شاہم ! سزک موجودیتیکزہ قارشى چیقاجق

یا توب قالقمایه آلمش علمای دین واعیان هر حالده آلهامد قلمری
بو شیرل قارشوسنده شاشالایه جقلر .

شاهین کرای — « قوتلو شاه میرزایه » قالغایم ! سن
هپ سکوت ایدیورسک . بر اعتراضکی می وار ؟

قوتلو شاه میرزا — خاقانم تجدد خصوصنده مملکت ته تطبیق
ایتمکده اولدیغکنز واوله جنجکیز فعالیت وحرکتیه قطعاً مخالف
دکم . پترسبورغده ایچیلکله بولندیغ زمان هر شی کوردم .
حیاتی آکلادم . ترقیات نه در بیلیم . فقط اسکیدن بری
سزه بر رجام واردی . نظر اهیته آلمیورسکنز . سز هر یکیلکی
بردن کویسترمک ایستیورسکنز . حالبوکه اهلیمز وحقی مأمورین
حکومت ایچنده بیله سزی آکلایمیلر ، فنا فکره ذاهب
اولانلر وار . مملکت ملت بویله شیرله آالشقین دکل .

شاهین کرای — قوتلو شاه ، بن سنی بتون اجدادیمک
قالغای تمین ایتمک خصوصنده کی عرف عاداتنه مغایر اوله رقی
سکا اک بیوک موقعی ویردم . سن نخبه جمیع ایتملیسک . مأمورین
حکومت ایچنده بنم ارزولریمه مخالف فکر طاشیانلر وارسه
سویله هپسینی عزل ایده میم .

قوتلو شاه — اوزمان بسبتون یا کلش بریول تعقیب ایتمش
اولورسکنز خاقانم .

جان بولات میرزا — خاقانمز حضرتلرینک بیورد قلمری پک
مصیدر . یکیلکی قبول ایتمیلر حکومت ایشلرنده بولماسی
عین خطادر . بونلر بالعکس برکون اول ایش باشندن چکیلیمه لیلر .
قوتلو شاه میرزا — آرزو ایتمدیکنز و خاقانمک تعقیب
ایتمدیکی تجدداتی تطبیق ایده جک طرفدارانم پک آز اولدینی
کی اولسه بیله اهلینک هجومندن تعرضندن قورقارلر .

شاهین کرای — اگر بن اکثریت اهالی شونی دوشونور
بوکا اعتراض ایدردینیه بکرسیم بش یوزسنه دهها بکله ملی میم . یوق .
یوق . قوتلو شاه بن عزم ایتمم . ویاپاچیم .

قوتلو شاه میرزا — فی الحقیقه میدان کلن بو تجدداتی
وتطبیق ایتمک ایسته دکلیکنزی تصویب ایدن ده آز دکل وار .
حق بنده کز لازم کلن هر یرده نه کی بر مقصد خلاصانه
چالیشدیغکنزی ایضاح ایدیورم . اطرافنی تنویر چالیشیورم .
بنم قورقدیغ اعیانک بر قسمی ایله بالخاصه علمای دین . خاقانم
آچیقجه سویلیورم . دوشمنلریمز چوق . کچوک بر فرصت
بکله یورلر .

جان بولات میرزا — خاقانک امر هایونلریله بزه دشمن
اولانلره بن ؛ کوندن کونه تحت اداره مده تراید ایدن قوای

عسکریه مزایه لازم کلن جوابی ویرمکه حاضریم وخاقانم ایچین
جائی دائماً فدایه حاضریم .

شاهین کرای — بو فدا کارلغک مکافاتی پک بیوک
اولا جاقدر . بنم صادق باشبوغم . سکا وسزلره اعتماد ایدیورم .
کویستره جکک بو بویوکلکک یالکنز بکا دکل دینمزه ، مملکتیمزه
وملتمزه قارشو در .

قوتلو شاه میرزا — هر شیئه فضله امید باغلامالی . احتیاطکار
اولمالی خاقانم .

شاهین کرای — بن کندی حیاتی دوشونمیورم . وطنمک
ملتیمک سعادت و تکاملنی دوشونمیورم .

دیوان هایونک کشادینی بوکونه قدر تأخیر ایتمکدن مقصدمده
ارکان حکومتده یواش یواش میدانه کتردیکم آناری کوزیه
کورسون ایسنسین . آرتق اوقله یایله محاربه زمانی کچدیکی
آکلایم ایچون باشبوغم وبنم بالذات اوغراشه اوغراشه میدانه
کتردیکم منتظم تشکیلات عسکریه می کورسونلر اداره حکومت
ایچون نه لر یاپدیغمی ویاپمق ایسته دیکی آکلایمیلر .

قوتلو شاه میرزا — یا عکسی تأثیر یاپارسه .

شاهین کرای — او یله بر تأثیر یابه جغنی ذاتاً بیلیورم .
وبومتعصب آدملرله هیچ برایش کورده مم .

قوتلو شاه میرزا — او حالده مقصدیکیز نه در ؟

شاهین کرای — مقصدم ، بوکونکی دیوانده یابه جقلری
برر برر عرض ایده جکم . موافقت ایدرلرسه نه اعلا . ایتمزلرسه
هپسینی عزل ایده جک وشدن صکره قاضی بی مفتی بی علمای
هپسینی بتون ارکان حکومتی کندم سچوب کندم تبیین ایده جکم .
قوتلو شاه میرزا — « سامعونه » قورقچ برشی . صوکره
علیه کیزده دهها فضله تشویق اتمه بولنه جقلر .

شاهین کرای — او حالده ، او حالده . ال باغلام اونلرک
قارشوسنده دیوانمی دورایم . قوتلو شاه . بکا باقی . بن بوکون
مملکتیمک برحاکمی بر حکمداری میم . بنم ایچون جهانندن بیله
قورقو یوق . دوشمنلریم بچه مقدسدر .

قوتلو شاه — اونی بنده تقدیر ایدیورم خاقانم . بنده
سزکله برابریم . فقط .

شاهین کرای — بوبویله و بویله اولا جاقدر .

قورت سید افندی — « ایچیری کیره رک » خاقانم دیوان
هایون هیئت سرایه یا قلاشدیلر .

شاهین کرای — « قورت سعیده » کیت سویله قپوقولری

سرای خدمہ لری اولجہ کوستردیکم وجہلہ تامراسم قپوسئہ
قدر صرہ لانسینلر .

قورت سید — امریکیز خاقانم . « چقار . »
شاهین کرای — سزده ارکان حکومتی قبول ایدیگز . وتعیین
اولنان یرلرینی کوستریگز .

قوتلو شاه میرزا — باش اوستنه خاقانم « شاهین کرای
چقار »

« قوتلو شاه میرزا ایله جان بولاط میرزا . »
قوتلو شاه میرزا — « جان بولاط » خاقانک دوشنبه لری
پک مصیب پک طوغرو . فقط تطبیقی زور . بتون اھالی واعیان
علیہندہ بولندیغنی بیلدیکی حالده حالا فکرنده ثبات ایدیور .
نہ اولوردی بونی یواش یواش تطبیق ایدیدی . فقط میرزام
سنده اوکا جسارت ویریورسک .

جان بولاط میرزا — بنم طانیدینم قوتدر . آنجق قوت
وجبر سایہ سندہ ایستہ دکترینہ موفق اولنور . بنده بومقدس
وظیفہ اوغرندہ جان ویرمیہ یمین ایتشم . بشقہ دورلی حرکت
ایده مزدم .

قوتلو شاه — بوکون اولمازسه یارین قیامت قوباچق .
بن بونی بیلورم . فقط نہ چارہ دردیمی آکلادامیورم . « طیشاریدن
سسلر »

اناه مع الصابین . یاربی بوکونلری دەمی کورہ جکدک .
او مسلمان عسکریمی ؟ بزم عسکرلری ؟ سزہ سویلہ مدیمی ؟
« شیخ الاسلام قاضی مفتی لر . دفتدار امرا امور خارجہ
رئیس میرزالر وسائرہ اوکدہ قاضی ومفتی وعلما اولدیغنی حالده
ایچری کرلر . شیخ الاسلام وقاضی مفتیلر ، سلام علیکم .
قوتلو شاه میرزا وجان بولاط میرزا — علیکم سلام .
« ہپسی حیرتله اطرافنی سیرہ دالارلر . »

عبدالغفار افندی — بونہ قیافت ؟ « باشوغک عسکری
البسہ نی باشند آشاغی سوزہ رک ، بونہ ؟ سن عادل میرزانک
طورنی جانبولاط دکلیسک ؟

جانبولاط — اوت شیخ الاسلام افندی . « ہپسی اطرافنی
صارارلر »

عبدالغفار افندی — حاشاتم حاشا . سن مسلمان دکلیسک ؟
نہ در بوقیافت . او طیشاریدہ کی عسکرلرک قیافتی نہ در ؟

نعمۃ اللہ افندی — قیامت یاقلاشدی قیامت . بن بوراسنی
طانیورم . بو او طور غچلرمی ؟ بو اوزون دوز آقلی شیلر نہ اولور ؟
دفتدار — بوراسنی اسکی دیوان او طہ سی ایدی اما .

قوتلی شاه میرزا — ذاتاً قیامت شمدی باشلاہ جق .
جان بولاط — « الی ایلہ اسکملہ لر اشارت ایدہ رک »
بورالردہ او طور اجقسکز ؟

عبدالغفار افندی — نعوذباللہ دیدک لری طوغری ایش ؟
دفتدار — جانم اسکیدن دیوان ہایوندہ او طورہ جق
میندرلر سیدرلر واردی .

« علیم املا — « جان بولاط میرزایہ » بوکیدیشلہ آکلایشیلور .
اسکی یمک سفرہ لری دە اورتہ دن قاتقدی .

جان بولاط میرزا — قارن دو یورمق ذوق صفایہ دالمق
زمانی کچدی حوجہم .

عبدالغفار افندی — خان حضرتلری مسند حکومتہ
کچدیکندن بری ایلاک دیوان ہایونی بوکون عقد ایتدی .
شہر دہ ، سرایدہ عسکرلردہ کورمدک لری میزی کوردک . بوکیدیشی
نعوذباللہ « او طورمق ایچون یاقلاشہ رق » شمدی فصل
او توراجاغز .

« قوتلو شاه میرزا یرلرینی تعیین ایدر قولاقلاشمہ
فیصلاشمہ لر . عدم ممنونیتلر کورولدی . »

طیشاریدن برسس — قریمک ، قوبانک ، طمانک ۳۰۰
شہر ۲۰۰ قصبہ نک خاقان حکمداری شاہین کرای حضرتلرینک
تشریف ہایونلری . « ہپسی آباغہ قالقہ رق حاضر لانیلر . »

« شاہین کرای ، ایکی طرفندہ مساح یکی یتشدیردیکی
عسکرلہ برابر ایچری کیرر . « معیت شاہانہ افرادی کیدوب
یرینہ اوتورر . محافظلر کنارندہ بکلرلر . ارکان سلاملارلر . »

شاہینکرای — ای ارکان حکومت ! « قولاقلاشمہ تحف
تحف باقشمہ لر ، مملکتہم اھالیسینک آرزوسیلہ مسند حکومتہ
کچدیکمدن بری ایلاک دفعہ اولارق سزی دیوانہ دعوت ایتدم .

خوش صفا کلدیکز . بلکہ سرایدہ عسکرلرمدہ اوضاع
حرکاتمده شمدی بہ قدر جدمک یاہمدقلری شیلری کورہ رک
حیرت ایدہ جکسکز . بلکہ بی ایستہ کریگزہ موافق
کورمیہ جکسکز . بلکہ بو یاہمدقلرمی اسلامیہ مغایر کورہ جکسکز .

اکر بویلہ دوشونیورسہ کز یا کلیورسکز . عصرلردن بری
دشمنمز اولان موسقوف عسکرلکدہ ادارہ دہ فن دہ پک چوق
ایلوولہ دی . بزحالا اویقودہ یز . دشمنلریمکز منتظم ومجہز

عسکرلرینہ اونلرک قوتنہ قارشی کلہ بیلیمک ایچون بزده اونلر
کبی چالیشامز لازم . اوقلہ . یایلہ محاربہ زمانلری کچدی .
بونک ایچین عسکرلرمی موسقوف عسکرلری کبی نظام انتظامہ
قویماہ چالیشیورم . بوندن سوکرہ کنہچلری عسکرہ آلہ جق

رب العالمینده نه یوزله ویره جکسکیز . سزه طرفدار اولان شومیرزالرده ذاتاً موسقوف ایچنده دونه دولاشه کافر اولدیلر . آلدقاری زهرلری بو مسلمان مملکتته آقتمق ایچون سزکله برلشیورلر .

شاهنکرای — « حدتله » شریعت نامی آلتنده اورتهیه آتدیغکیز سفسطه لر ، نهده علیهمده چیقاردیغکیز کورولتولر نی بو متین عزیمدن دوندیره بیلیر .

غایه الله افندی — افعالکیزده سربستسکیز خاقانم . فقط یوم آخرنده جوابی ویره جک سزسکیز . بو حرکتکیزه بز طرفدار دکلز . بو کبی یاوورجه یاپیلان ایشلریکیزه بز اشتراک ایده مین . ال باصامایز .

شاهنکرای — « حدتله » دها یاپاجقلم چوق . چوق .. سزملتک روحنی کیره ن پارمسنی جانی امه رک یان کلوب یاتمقدن غیری هیچ برشی طانییان آدملرسکیز . ملتک اوقافنه املاکنه کوز دیکمش بول بول بیوب یاتیورسکیز . بن بولری الکیزدن آله جقم ومنتظم بر مجلس اداره الله ویره جکم . بو وارداتله مکتبلر مدرسلر اعمالاتخانه لر آچاجقم . «دفترداره» سن یاریندن اعتباراً مملکتیمده موجود اوقافه عائد اولان اراضی نره لرده بولندیغنی وواردات دفترلرینی همان تنظیم ایتیه باشلا! «قولاقلا شیرلر» نور علی افندی — امرهایونکیز خاقانم! فقط قولکیز بو صورتله علمانک خطیبلرک اماملرک نفرت و دوشمنلقلرینی اوزریمه جلب ایتیش اولاجقم .

شاهین کرای — سکا امراییدیورم . امرم الننده یاپیله جق شیدن کیمسه سنی مسئول ایده منز .

شیخ الاسلام — دین اسلامک اعتلاسی ایچون خدمات دینه ده بولان علمانک حیات معیشتی تأمین ایده کلن اوقافه وضع ید ایدلک بیوک مسئولیتی موجب اولور ،

شاهین کرای — بو بنم شخصم ایچون دکل مملکت ملت منفعتنه .

جان بولاط — «قپودن باقورق» ، عسکرلرکلیدلر خاقانم . شاهین کرای — کیرسینلر «کیررلر» . اللرنده طوغ و تیمورلنلکک بایراغی ،

شاهین کرای — ایشته بنم عسکرلرم . بولر وطنک مملکتک قهرمانلیدر . وطنی بولر قورتاراجق . اسکیسی کبی عسکر قویون سوریبی اولمیه جق . وطن وملت خادمیری اولاجق . «عسکرک بری بایراغی ، دیکری قلیجی طوته رقی ،

اونلردن تربیه و تعلیم کورمش عسکرلرچیقاراجقم . بوخصوصده بکا ظهیر اولاجقمیسکیز ؟

شیخ الاسلام افندی — بز هیچ بریمز قارشیمزده سزک بویله یاوور پادشاهی کبی زینتلی البسه لر آراسنده کوره جکیزی امید ایتزدک . بونی رأس کاره کچدیککیزدن بری کوریورز . اهالی اعیان وبن وبتون بوراده بولنلر شریعتیه موافق کورمیورلر . بو اسلامیتک شاننه یا قشماز . اجدادیمیزی دوشونم .

نورالدین — شیخ الاسلام افندی . بولافله بزنده خاقان حضرتلری علیهمده بولندیغمیزی قصد ایدیورسکیز . حالبوکه بوراده بولنان بز میرزالر اوله دوشونمیورز .

نعمت الله افندی — ذاتاً سزده یاوورلخک یوانی آلدیکیز . « حوجه لر طرفندن اوت اوت سسلری »

جان بولاط میرزا — یاوور دکل خالص مسلمانز منلام خالص مسلمان .

علیم الله منلا — بو حرکتلریکیزی بویله کزیش و اوتو-ریشیکیزی ایشیدن بتون ملت و اعیانک چوغی علیهمکیزده ایکن بز بوکا فصل راضی اولاجقز . بوکا نه دین نه شریعت مساعده ایدر .

شاهنکرای — بن شریعت اسلامییه تمامیه حرمتکارم . بتون مملکتیمده شریعتک احکامی حکمفرما اولسنی تمی ایده رم . فقط سز تعصبه قاپیلارق بنم دوشمنجه لریمه قارشی کله جکسه کز بنده سزی عزل ایده رم .

شیخ الاسلام — بو نصل اولور . شاهنکرای — شیمدییه قدر اولسه بیله بن یاپاجقم . « قولاقلا شمه لر » .

قوتلو شاه میرزا — خاقانمز حضرتلری حقنده سز علمای دین هپ یا کلیش دوشونیورسکیز . یابدقارینی حسن نیته مملکتک ملتک فائده سنه اولدیغنی آکلامیورسکیز ؟

نورالدین — خاقانم! دوشمنلریمزدن مملکتیمیزی قورتارمق مملکتیمده بر نظام انتظام میدانه کنیرمک ایچین کوردیکمز بویله تربیه کورمش عسکرلره احتیاجمز وار . سمیکمز مشکور اولسون خاقانم .

شاهنکرای — «قورت سید افندییه» کیت سرداره خبر ویر . بر قاچ عسکرله بورایه کلسین .

قورت سید — امریکیز خاقانم . «چیقار» .

شیخ الاسلام — بولر ، بو قیافتلر . بو حرکتلر هپ قیامت علامتی . بو یابدقارلریکیز کناه کبائرک جوابی حضور

خاقانم !

روس اصول تمثیلی

مابعد

آسیا تورکستانی، دینه بیلیر که هنوز خام بر حالده در. روسلر
النده ایدی. مأمورلر وعسکرلر بورالرده اقامت ایدیورلردی.
بوروسلر، اسکی شهرلرله ملتصق، شهرک خارچنده یکی بر
محله تأسیس ایتدیلر. (یعنی بخاراده اولدینی کبی شهر دکل).
بومحله لک اسکی شهر آره سنده بر دقیقه لقی بیله بر مسافه یوق ایدی.
بویکی محله نك تأسیسی پک فائده لی ایدی. زیرا بویله یکی بر محله
بالخاصه بر روس ایچون هر دولواوتل وسائر احتیاجات ضروریه،
بولونابیلردی که تجارتلرک، متشبثلرک بوحوالی یه کله لرینی تسهیل
ایدردی. بوتشکیلاته بناء درکه بوحوالی شهرلری دائما زنکین
روسلر طرفندن تشکیل ایدلمش بولونیور. اگر بوصورتله
حرکت ایدیله سه واسکی شهرده اقامت ایدیله سیدی، بوشهر
اوروپا لیلر مساعد اولماقدن ماعدا قولای قولای اوتلرده
یایلاماز ویایلانلرده غیر مساعد اولوردی. بواحوال بورالره
زنکینلرک کله مه لرینی ویالکز فقیر مهاجرلرک کله لرینی انتاج
ایدردی. بوجهت فرانسه مستملکه لرنده کوروله جکدر.

شهرلرک اسکانی صیره سنده، بوحوالیده واسع ومثبت
ساحه لرده دروا واسقا عملیاتی یاپیلیمغه باشلادی. بوایش،
بوحوالینک ثروت طبعیه سی تشکیل ایدیوردی وعملیات،
حکومتک اداره سنده اولارق دوام ایدیوردی. محصولاتک
استحصالی ده عینی الیه ایدی. عینی زمانده بوراسی پیاسه
مرکزی اتخاذا ایدیلشیدی. بوراده بوتون روس فابریقه
ومؤسسه لرینک بر آخته سی وار ایدی. بونلرله حکومت
آره سنده واسع معاملات یاپیلوردی. بالاخره بونلرده بویوک
شرکتلر تأسیس ایتدیلر وبوراده اروا واسقا عملیاتی ایله محصول
الیه ایتیمکه باشلادیلر. بوتشباتک طرزی مهمدر. روس
حکومتی، بوتون اوروپا حکومتلرنده جاری اولان اصول
خلافته اولارق، شرکتلر طرفندن اروا واسقا اولونان اراضی یی
اوزون برمدتله شرکتلره دور ایدیوردی. بو، برامتیاز کبی
ایدی. آنجق بوحوالینک دیگر محللرنده بویکی تشبثاتک
اجراسنه مانع دکلدی. شرکت بورالرده محصولاتی کندیسنه
حصر ایدیور واراضی ده کندی ملکی اولیوردی. صوکره
شرکت، بوحوالی یه روس مهاجری کتیرتمک وبونلری ایسته دیکی
کبی استخدام ایله مک حققی حائز ایدی. حتی مهاجرلردن نقلیه
واعاشه اجر قی ده آلابیلردی. یریلری مستقل براجرته

رایته میل ایده رز قامت دلجو یرینه ؛
طوغه دل باغلامشز کا کل خوشبو یرینه
هوس تیروکان چیقما دی دلدن اصلا ؛
نارک غمزه دلوز ایله ابرو یرینه .
سوره رز تیغمزک ذوق وصفاسین هر دم ؛
سیم تنلرله اولان لذت بهلو یرینه .
کردن توش زیباده قطاس دلبنده ؛
باغلادی کوکلزی زلفله کیسو یرینه .
سوره رز ؛ اسب هنرمند صبارفتاری .
بربری شکل صنم ، برکوزی آهو یرینه
سفرک جوری چوق ؛ امید وفا ییله ولی ؛
اولدق آشفته سی بر شوخ جفا جو یرینه .
کوکلر شاهد زیبای جهاده ویردک ؛
دلبر ماه رخ و یار پری رو یرینه
اولمشز جان ایله بالله غزایه تشنه ؛
قانتی دشمن ملکک ایچره ز صو یرینه

شیخ الاسلام — هله شو شو قیافته باق . خاقانم بونلر هپ
کفر ویاوورلق علامتلی آیاغه قالدقهرق .. بویکی شیلره
طرفدار اوله رق کنه اه کیرم اه کوسترمه سین.

نعمه اه وخوجهلر باشلارینی صالایه رق تصدیق ایدرلر .
شاهین کرای — ذاتاً بونی امید ایدیوردم . او حالده
بودقیقه دن اعتباراً فکرمی قبول ایتیملرک دیوان هایومه کیرمه یه
حقاری یوق . سزی عزل ایتدم . بن عزمدن دویمه جکم
جالشه جغم . اوقافی تحریر بکار الریکزدن قورتاراجم تنظیمات
عسکریه واداریه یی یاپاجم . بن ؛ بن که بومملکتک خاقانی، بن که
برملتک حکمداری بولنیورم . بنی طامیانلر طیشاری چیقسنلر .
ایشته بوقدر .

« خوجهلر ، شیخ الاسلام باشلارینی صالایه صالایه »
توبه توبه یاربی دیه چیقارلر .
رده اینر .

— دهاوار — ع . فائز



بالخاصه روس حکومتك مکتبلر حقنده کی نقطه نظری بورا اهاالینک روس لسانی تحصیلنه یاردم ایدیوردی . روسلر لسانك تعمیمی ايله تمثیلک تحقق ایده جکسه قناعت کتیریوردی . لردی . حالبوکه بو مسئله دوغرو دکلدر وبالخاصه هر زمان دوغرو دکلدر . بوراده ، لسانی اوکره ن انسانلر در حال مهم بر عنصر فعالیت اولیورلردی . بو صورتله شهر اهاالینکی کندیسینی قورتاریوردی و شهرده اسکی موقعی غائب ایتیوردی . یالکز ، بو حوالیده کی روس معارفك اوقدر انکشاف ایتمه سی و شهر خارجنده کی معاملات واسعه نك روسلر طرفندن اجرا ایدیلدی کبی مانع لر دولایسیله شهر محیطندن دیشاری حقیقامیورلردی و بالنتیجه ، بویوک تورک سرمایه دارلری یتیشه میور و خصوصی مؤسسه لر یاپیلامیوردی .

بو حوالیده روسلرک بر باشقه پولتیقه لری داها واردر . بو ، مدرسه لرک حمایه سیدر . بورا اهاالینکی اسکی بر مدنیت آناری اولان برطاقم مدرسه لر مالکدر . بورالرده قرون وسطا علومى وبالخاصه ، دینی علوم تدریس ایدیلر . انگلیز اصولنده اوزون اوزادی به بحث ایتدیگمز کبی بو علملرله بوکونکی حیات قازانیلاماز . روسلر بونلری حمایه ایدیورلر و بو دینی مؤسسه لرک رئیس لری بولونان و مؤسسه لرک وارداتله منفعت دار اولان منالرده بو حمایه دن بالاستیفاده اهلینی تحکملری آلتنه آلییورلردی . بو صورتله ، مملکتده یکی اصولده مکتب ابتدائی اچیلییوردی و روسلرک مقصدی ده بو ایدی . روسلر بورایه قدر موفق اولمشلردی . فقط ، یرلیرلری کندی مکتبلرینه قبول ایدر ایتز غائب ایدیورلردی . چونکه بو یرلی چوچقلری ده روسلر کبی تحصیل کوریورلر و ماضیسز بر ملت اولما دقلرندن ، بالخاصه روسلردن زیاده عملیات و حقیقه خواهشکر بولندقلرندن تام بر صورتده انکشاف ایدیورلردی . فقط بر قاچ صحیفه اول سویله دیکمز کبی بو روس مکتبلرینک آز اولماسی اهاالینک انکشاف تامنه مانع اولمشدر . صوک زمانلرده اوروپا تورکستانی بالخاصه ناتارلر آره سنده باشلایان مدھش انکشاف ملی بو حوالی ده اجرای تأثیر ایتکده در . زمین مساعد اولدینی ایچون بو شهرلی یرلیرک مهم بر رول اوینایاچقلری ظن اولونایلیر و روس حکومتی ده بوجهی آکلامشدر . و بورالرده ، بویکی مکتبلرک کشادینه مخالفت کوستر مکده در .

تورکستانک اوچونجی صفحه سی ، اوروپا تورکستانی قسمیدر . بوساحده کی شهرلرده برچوق روس مهاجر کویلری ده تشکیل ایدیلشدر . فقط ، بو حوالینک اهللی اصلیه سی ده مهم

استخدام ایده بیلیر و عمله ايله شرکت آره سنده تحدت ایدن دعوالری آلتی آی قدر تأخیر ایلایه بیلیردی . یالکز جنایت و جنجه به تماس ایدن دعوالر مستثنا ایدی . هر حالده مؤسسه نك حمایه ایدلینی واضحا کورولیور .

شرکتلر بو حوالی به چوق مهاجر کتیرمه دیلر . یالکز ، آلات زراعیه نك استعمالی ایچون مهاجر کتیرتدیلرکه بونلرده بک آز ایدی . اراضی دوغرو دن دوغرو به شرکتک ایدی . اراضی ماکنه لرله ایشله تیلیور و مهاجرلر عمله حیاتی کیریورلردی . عملی ایشلرده یرلیر طرفندن یاپیلیوردی . بوملکت هنوز ابتدائی ایدی و اهاالینک احتیاجاتی بوشکلده ایدی . بونلر آز وساره برغدا ایلدا کتفا ایدرلردی . بونک ایچون یومیه اوجوز کلیردی و بوده شرکتک حسابنه موافق ایدی . ذاتاً حکومتده عینی صورته حرکت ایدیورلردی و اوجوز عمله وار ایکن ، بهالی به اوطوره حق اولان روس مهاجر عمله کتیرتیوردی . بوراده کی عمله ک حیاتى توسع ایتشدی . اهاالینک اکثری بوحیا آتیلمشدی . بو صورتله بخارا حوالیسنده اولدینی کبی بوراده ده یالکز عمله اجرتی ايله اکتفا اولونیوردی . بوايسه اهللی محلیه نك یواش یواش سقوطی موجب اولیوردی . چونکه زمان کچدکجه روس تجاری ايله یرلی عمله آره سنده بک بویوک تفاوتلر حاصل اولیور و اهللی به ، روسلرله متدارلق و روسلر ايله تخلیص کریبان ایدیلرجه کبی قناعتی الهام ایدیورلردی . یالکز ، بعض بویوک شهرلرده عکسی بر جریان ده باشلامش ایدی . بو جریان قافقاس و سیریا درجه سنده یوکسک دکلدر . فقط ایی اداره ایدلکدن صوکره مهم بر استنادگاه اولایلیر : روسلر ، اسکی شهرلرله بیتشیک محله لر یامیشلردی . بو وضعیت بو محله یی شهردن آیرمیور ، بالعکس شهره ادخال ایدیورلردی . بو جهته اسکی شهر خلقی ايله بویکی محله آره سنده فضله مناسبات وارایدی . روسلرک بورالرده تأسیس ایتدیکی مؤسسه لر ، دائماً اهللی اصلیه نك نظر دقتی جلب ایدیور و بو مملکتک اسکی تجارلری روسلرله علاقه دار اولق تشبثاتنده بولونوبور . لردی . روسلر انگلیزلر کبی منزوی و چکینکن انسانلر دکلدر . اهللی بی تمثیل ایده بیلمه نك ده تماس و مناسبت ايله تحقق ایده بیلرجه کبی ظن ایدیورلردی . بونک ایچون فضله تماس و علاقه یی ممنونیتله آرزو ایدرلر . بو حال یرلیرک منفعتلرینه ایدی . زیرا یکی شرائطه نظراً وضعیتی اوکره نیورلر و ناصل حرکت ایتک ایجاب ایتدیکنی آکلا یورلردی . عینی زمانده مناسبتک فضله لنی تأثیر یله لسانده اهمیت ویرمهک باشلامشلردی .

بریکون تشکیل ایدر . بو حوالی ، مهم نهرلرک ماوراسنده در وروسیانک الک مهم بوغدای مواد ابتدایه ساحه لرندن معدود در . بوکون ، صنایع ده تکامل ایدیور . روسلر ایکی عصر دن بری بوحوالینک صاحبدرلر . بورایه بشر (شمال قسمنه) ، اون (جنوب قسمنه) میلیون روس مهاجری اسکان ایله مشلر در . روسیا ، بوحوالی بیروسلاشدر مق پوئتیقه سنی تعقیب ایدر و مملکتک هیج برحوالیسند بوقدر واضح بر صورتده حرکت ایتمز . فی الحقیقه ، جنوب قسمنی تشکیل ایدن بحر سیاه ساحلی ، آزاق دکزی جواری بسارابیایه دوغرو اوزانان یایلرده روس مهاجرلرینک نفوذی زیاده لشدی . بوکون بوحوالینک همان اکثریتی مهاجرلر تشکیل ایتکده در . لکن ، قازان ، آذردهان حوالیسند بویله دکلدی . بورالرده روس مهاجرلری داهای آزرلشه بیلدیلر . بومتحول احوالک سبیلری ایسه اسکانه کی ، اصولسزلق و قرارسزلقدر .

روسلر ، بوحوالینک شمال قسمنی ایکی عصری متجاوز بر زماندن بری اشغال ایتشلر در . بواسغال زماننده بوحوالیده بر تانار بکلکی وار ایدی . بناء علیه ملک بر نوع مؤسسانی بولونیوردی . روسلر ایسه ، آز مدت بوتانار خانلرینک اداره سند بولونیورلردی . روسلرک بوتون حیات اجتماعی بی تانار خانلرینک بو اداره سندن متأثر اولمشدی . ذاتاً ، اسکی روس بکلرینک قسم اعظمی ده خرسیتان اولدقندن صوکره روسلاشمش بر طاقم تانار سردارلری ایدی . بو مناسبت دولایسیله ، روس حیاتی ایله تانار حیاتی آراسنده بویوک برفرق یوق ایدی . بلکه ، مکمل بر مشابعت وار ایدی . بناء علیه ، روسلر نالمقابله تانارلری کندی اداره لرینه آلدقلمی زمان بو حوالی به یالکز عسکر و مأمور کتیردیلر . بومأمورلر ، کندی ، احتیاجلرینی بو اهلینک استحصال ایله تامین ایده بیللیورلردی . بوکا بناء ، آیری بر حیات کچیرمک مجبوریتده دکلردی . بو شرائط دولایسیله ده بوحوالی به برطاقم روس صنعتکارلری کلیوردی .

بوحوالی روسیه نک دیگر اقسامیله مشترک بر سیر و تکامله مظهر اولیورلردی . بو نتیجه دن ده اهالی محلیه بی تشکیل ایدن تانارلر استفاده ایدیورلردی . زیرا ، شهر بوسایه ده تانارلرک حیاته باغلی قالیور ، شهرک علاقه دار اولدینی حوالی ده مستقل بر خط حرکت مالک بولونیورلردی . عینی زمانده یواش یواش روسیه نک دیگر قسمیله ده بر مناسبت تأسیس ایدیورلردی . بونک الک مهم نتیجه سی یرلیرک ، شهرلرده بولسان روس

مأمورلری ایله استیناس پیدا ایتلریدر . بواستیناس سایه سند روسلرک هر حالنی متیقظانه تعقیب ایتک نتیجه سی حاصل اولدی و بوسایه ده شهرلرک حیات اقتصادی سی انکشاف ایتک باشلادی . بو انکشاف اقتصادی زماننده ، بوحوالی ده کی شهرلرده اقامت ایدن روسلرک عددی ده زیاده لشیوردی . بونلرک بر قسمی بوحوالیده یرله شن تجار و سائر سربست صنعتلره منسوب کیمسه لر دیگرلری ده بوحوالی به تجارت ایچون کلن بر طاقم متشبت انسانلر ، یعنی غریبچلر ایدی . بونلر تانار شهرلرینک حیات اقتصادی سی ایله علاقه دار ایدیلر و بالخاصه ، حکومتک نفوذینه استناد ایتدکلرندن و حکومتک مؤسسايله علاقه دار اولدقلمی و وضعیلری دها مساعد ایدی . آز زمان ظرفنده ده یرلیره رقابت ایده بیلیرلردی . فقط ، یرلیرک منظم و حوالی ایله علاقه دار بر تشکیلات اقتصادی لری وار ایدی . بوتشکیلات ، روس حکومتک تشکیلاتنه فائق ایدی . یالکز ، بوتشکیلاتک موفق اولایسیله ورقیلری طرفندن احیا ایدیله مه سی ایچون روس اداره سی داخلنده بر موقع آلماسی ، یعنی روسلق شکل ظاهر یسند بولونمه سی ایجاب ایدردی : بوده ، معاملات عمومی نک روس لسانی ایله تدویری و روس موداسنک تعقیبی دیمک ایدی .

یوشهرلیر ، بوسورتله حرکت ایتمکدن چکیمه دیلر و ذاتاً روسلردن اول مملکتک حیات اقتصادی سینه حاکم اولشلردی . بو حاکمیت ، اونلرک موجودیت ملیه لرینی تأمین کافی ایدی . چونکه بو حاکمیت اونلرده بوروحیه قوت و یرمشدی . بوقدرته ، جریان احوالی ادراک ایده بیللیورلر و روس لسان و موداسنه اشتراک نه کی برفانده تأمین ایده جکی آکلایورلردی . بوسبیلله ، روس مکتبلرینه دوام ایتک و روس موداسنی قبول ایله مک باشلادیلر . بونلرده عیناً یهودیلر کی حرکت ایدیورلردی . بوضعیت ، بونلری روس رقابت اقتصادی سندن قورتاردی . بوسایه ده ، تکرار شهرلرینک و محیط اقتصادی لرینک حاکمی قالدیلر . بو حاکمیت واضح و مثبت ایدی . چونکه ، مملکتده موجود اولان و بیلدیکمز کی آوروپا تدریسایله علاقه دار اولان معلومات اجتماعیه استناد ایدیورلردی . روس مکتبلری ، بوتون اهلینسه بردن بوسویه بی و یرنیوردی . بوکا بناء ، کیمسه بی ده تمثیل ایتدهی و بک آز زمان صوکره ، مدعش بر ملیت جریانی قارشیسند قالدی : چونکه ، روس مکتبلرنده یتیشه نلر ، زنکین ملی فعالیت اقتصادی به استناداً خصوصی مکتبلر آچغه و ملی لسانله شهرلر ، حکایه لر یازمغه باشلادیلر . بوکونده ،

بوحوالیہ حاکم و کرک لسانلری و کرک فعالیتلری ایله روسلردن
تمامیله مستقل بولونیورلر .

روس حکومتی روس مکتبلرینک تأسیس و روسجه نك
تعمیمی ایله تانار روحنك و تانار لساننك غائب اولاجنی ظننده
بولوندى . بونك ایچون ، تانار کنجیلری روس لسانى اوکر . نمکه
خواهش کوستردکلری زمان ، بوخواشه تها لکله مقابله ایتدی .
صوکره ، برایکی یرده ذکر ایتدی کمز کی ، مدرسه لرك ابقاسنه
و منلار لرك نفوذینك ادامه سنده بویوک براهیت ویریورلردی .
مدرسه لرك تأثیرلرینی ذکر ایتمشك . بوراده ، بالکنز منلار
حقنده کی دوشونجه لردن برآز بحث ایتك ایجاب ایدر .

روسیه ، مناسیاسی حقنده ایکی یوزلی برغایه تعقیب ایدیوردی :

۱ — متعصب اهلینك توکلنی ابقا ایتدیرمك

۲ — یو كسك طبقه نك دینی نفرتنی تزید ایتك

بویاکی مخالف غایه ایچون منلاری حمایه ایتك و اونلرك
نفوذلرینی ، صلاحیتلرینی ممکن اولدیغی قدر تزید ایله مك کافی
ایدی ، چونكه بر منلا ، اساساً متعصب روحیتلی برانساندر او ،
بالکنز بردینی بردارنه داخلنده قالدیغندن ، دینی حیاتی ترجیح
ایدر و حال حاضر کی کورمز و کورمك بیله ایسته مز . بو صورتله
دائماً ضلالتك و توكلك ناصحی و مدافعیدر .

(مابعدی وار) هابل آدم

تانار جمعیت خیریه سی و توضیح حقیقت

(قریم مجموعه سی) تماماً بیطرف بررساله اولدیغندن تانار
جمعیت خیریه سی طرفندن بعض افاداتی حاوی اوله رق کوندربان
ورقینی کچن نسخهنده درج ایلشدی . او وقت مع التأسف
وقت اولدیغندن تانار جمعیت خیریه سنك ورقه سنه جواب
یازیله مامشدی .

شوراسنی تکرار ایتك که لزوم کوریرز که بز قریملیلر جمعیت
خیریه سی حقنده کی یازدیغمز فقره ی صرف بر اجتماعی حوادث
اوله رق و بر مجموعه اولوق صفتیله یازدق . تانار جمعیت خیریه سی
جوابی صرف کنديسنه عائد نقطه لرك توضیحه حصه ایلیه جکسه
بوکا دیگر جمعیت خیریه ایله بر مناقشه شکلی ویردی . بزکندی
حسابمزه بوکا تأسف ایتكکه برابر قریملیلر جمعیتی نامنه بیان فکره
صلاحیتدار اولدیغمز دن او نقطه لره جواب ویرلسنی مذکور
جمعیت بر اقصشدق . فقط قریملیلر جمعیتی بویله لزومسز مناقشه لره

کیرمه یی وقارینه موافق کورمديکندن و اساساً ده ها جدی
ونافع ایشلرله امرار وقت ایلکده بولندیغندن کنديسی ده
آیریمجه جواب یازوب ایشی اوزاتمیه جغنی استخبار ایلک .
آنحقی تانار جمعیت خیریه سنك جوابنامه سی کرک کندي اعضاسنی
و کرک دیگر تانارلری حقایق احواله غیرواقف عد ایدرک
بعض وقایعی دنك اصلیسندنه کوسترتمه مش اولدیغندن بز
بوجهتلری توضیحه لزوم کوریروز . تانار جمعیت خیریه سی
بیلمیلیدر که عن اصل روسیه لی اولان بتون کنجیلر مذکور
جمعیت اطرافنده کچن وقایعی حقیقه تعقیب ایتشلردر . بناء علیه
تانار جمعیت خیریه سنك جوابنامه سی آنلره وقایعك بشقه صورتله
جریان ایتش اولدیننی قناعتنی ویرمکدن يك اوزاقدیر .

مثلا تانار جمعیت خیریه سنك فعالیتندن بحث ایدیلور .
فقط بوفعالیتك هانکی زمانه عائد اولدیغنی قطعاً تصریح ایدیلور .
شمیدی هیئت اداره نك بوکا دائر اولان سوزلر نوعاً پدربینك
حسنایله افتخار ایدن بر اوغلك افاداته بکزیور . تانار جمعیت
خیریه سی کیجه درسسلری آچش ، نهیه دوام ایتدیرمه مش ؟
شمیدی و برخیلی زماندن بری نهیه آچپور ؟ مذکور جمعیت
بعض چوجقسلره لوازم تدارك ایتش ؟ نهیه دوام ایتمه مش ؟
شمیدی و برخیلی زماندن بری نهیه یامپور . ؟ الخ الخ . جمعیت
خیریه یی آز جوق طائیش اولانلر بیایرلر که بوندن بش آتی
آی اول جمعیت مذکور دنك بتون فعالیت خار جده هیچ برشی
پایه مامق شرطیله سهولت اوتلنك مسافر اوطه لرندن برنده
هفته ده بر اجتماعدن عبارتدی و اوقت حقیقه جمعیت بر حال
عطیالنده ایدی . بونی هیچ کیمسه و بالخاصه کرک او وقت
و کرک شیمیدی هیئت اداره اعضا لغنده بولانلر انکار ایدمزلر .
بوندن ماعدا فعالیت نامنه جمعیت خیرنك جوابنامه سنده
تعداد اولنان شیلر بر جمعیتك اون سنه لك حیاتی دولدورمغه
کافی اولدیننی ادنا بر محاکمه ایله آکلاشیله بیایر .

تانار جمعیت خیریه سی برآز فعالیت کوسترسون بز بونکله
افتخار ایتكکه حاضرز . بوکون قریملیلر جمعیت خیریه سنك تشکیل
ایدنلرده ، بوجعیتك تشکیلدن صوکره بیطرفی بی ترجیح ایتش
اولانلرده تانار جمعیت خیریه سنك اعضاسنی بولمقده در . بناء علیه
مذکور جمعیتك فعالیتنده علاقه داردرلر . مع التأسف تکرار
ایتكکه مجبورز که مذکور جمعیتده صدره شفا ویرر بر فعالیت
کورمیرلر .

تانار جمعیت خیریه سنك جوابنامه سنده — دیدیکمز کی —
دنك اصلیسندنه کوسترتمه مش بعض شیلرده واردر . حالبوکه

بناءً علیه تانار جمعیت خیریه سی کمال طنطنه ایله یازدینی و جهله « سکون و قار ایله ایش کورمک فطرت و سنجیه سی ایجاباتندن ایسه » براز فعالیتیه کلسون ایش کورسون مجموعه من اولنکده فعالیتنی مع الممنونیه درج ایدم جکدر . یوقسه لافله بینر کیسی یورومز !

آینه سی ایشدر کشینک لافه باقلماز .

مجارستانه طلبه اعزای

قریمیلیر جمعیت خیریه سنجه مجارستانه بروجه آتی درت ترتیب طلبه اعزام اولنه جقدر .

۱ — مجار ابتدائی زراعت مکتبلیرینه داخل اولمق اوزره رشديه تحصیلی کورمش اوج افندی . بونلر یالکمز مصارف راهیه لریله جیب خرچقلرینی کندیلیری تأمین ایدجکلری . مصارف سائر تأمین اولمشدر .

۲ — پداغوژی تحصیل ایلمک اوزره ایی شهادتنامه آلمش ۳ — ۴ خاتم . بونلرده مصارف راهیه لریله جیب خرچقلرینی کندیلیری تأمین ایدم جکدر . تحصیل ، اعاشه و ابانه مصارفی تأمین ایدلمشدر .

۳ — مجارستان تجارت مکتبلیرله دارالفنونیه دوام ایتمک اوزره ایی تحصیل کورمش اون افندی . بونلر مصارف راهیه لریله جیب خرچقلرینی وایلق مصرفلرینک یاریسی (طلبه باشنه آیده ایکی یوز قورون یعنی تقریباً آلتی یدی لیرا) کندیلیری تأمین ایدم جکدر . مصارفک نصف دیکری تأمین ایدلمشدر .

۴ — مجارستان زراعت مکتبلیرینسه دوام ایلمک اوزره اوتوز طلبه . بونلر مصارف راهیه و جیب خرچقلرینی کندیلیری تأمین ایدم جکدر . اعاشه ، ابانه و تحصیل مصارفی تأمین اولمشدر .

جمعیت خیریه جه کوندیریله جک طلبه میاننه عن اصل قزان وقریملی اولوب بولغارستان ورومانیادن هجرت ایتیش اولانلرده قبول اولنور .

* *

عارف ثابت افندی مجار زراعت مکتبته و حامد زیر افندی دخی پشته مکتبته یرلشدر یرلشدر .

وقایع درسعادته بولنان بتون تانار منور انجه معلوم اولدیغندن بونی انکاره لزوم یوقدر . مثلاً تانار جمعیت خیریه سی انکار ایدمزه که بوکون آیریلوب دیکر جمعیتی تشکیل ایتیش اولان کنجیلر مارت ونیسان آیلرینده هیئت فعاله نامیه و تانار جمعیت خیریه سی اعضاسی صفتیه چالشه رق مذکور جمعیه آرزوق بر حیات یرمشلر و جمعیتک فعالیتنی اداره ایتیشلر و بوکا و وقتکی هیئت اداره ده موافقت ایلشدر . هر حالده تانار جمعیت خیریه سنک او وقت هیئت فعاله سنک اداره سی آلتنده اوینامش اولدینی روللر ، شمیدیک هیئت اداره اعضاسنک سیاسته هیچ قارشیمش اولمق کبی افاداتنی تماماً تکذیب ایدم جک برماهیتده در . بونی کیمسه انکار ایدمزه . حتی اوزمانلر فلعنک کندی افاده سنه کوره بر « سیاسی بوط » ده قیرلمشدی . بونی هر کس در خاطر ایدرکن عکسفی ادعا طبیی قابل تجویز دکدر .

قریمیلیر جمعیتی اعضاسنک تانار جمعیت خیریه سی انتخاباتنه اشتراکنه کلنجه یوقاریده دیدیکمز کی آنلر تانار جمعیت خیریه سنک اعضاسی صفتیه حرکت ایتیشلر در یوقسه بشقه بر صفتله دکل . ظن ایتیمزه که تانار جمعیت خیریه سنک هیئت اداره سی جمعیه اعضا اوله رق قید ایدلمش اولانلری اعضا لادن نزع ایتمک حقنی ادعا ایتسون .

تانار جمعیت خیریه سی اعضاسندن « بعضارینه » قریمیلیر جمعیتجه هیئت اداره اعضالنی توجیه ایدلمش اولمسی ایلری سوریلره رک عوامدن اولمق تعبیری جرح ایدلمک ایسته نیلیور . حالبوکه جوابنامه نك محرری اونوتیور که « بعضیسی » دینلنجه بو « بعضیسی » گلنه ک خارجنده « دیکرلری » قالیور . بناءً علیه کتیریلان دلیلک بیوک برماهیت ثبوتیه سی قالمیور . خارجه کوندیریلن مکتوبلر مسئله سنه کلنجه بومکتوبلردن الله ایدیلنلر تانار جمعیت خیریه سنک جوابنامه سنده یازدینی و جهله یالکمز « تعهدات شهریه تحصیلاتنده و درج اعانانده بزیا کلشلقه وسوء تفهمه محل قالمه مق » مقصدیه یازلمش دکدر . مثلاً دیکرلری تانار جمعیت خیریه سی اسکیشهره کوندردیکی ۱۵ مایس ۱۳۳۴ نارینخی و ۱۲ نومرولی مکتوبنی اوقوسون . بالخاصه باش طرفنک یالکمز « حکایه احوال » دن عبارت اولمادیغنی کندیسی ده کوره جکندن « آداب معاشرته منافی » بولندیغنی ظن ایدم رزکه کندیسی ده تصدیق ایدر . حالبوکه قریمیلیر جمعیتجه بویه بر برینک علیمنده اولمق اوزره هیچ یرشینک یازلمامش اولدیغنی تحقیق ایتدک .

سرعت - انتظام - جدیت

کتابخانه سودی

استانبول - باب عالی جاده سی نومرو : ۱۶۱

استانبولک الک فعال و الک مثبث، الک بیوک کتبخانه سیدر. احوال فوق العاده به رغماً خلقک احتیاجنی تأمینہ خادم ہر درلو کتابلرک نشرندن کری دورماز . ہر نوع یکی واسی کتابلر ایچون یکانہ مراجعتکا ہدر . طشرہ دن وقوع بولہ جق سپارشلری سرعت بمکنہ ایلہ کوندیرر . بردفعہ تجربہ بیک توصیه دن اعلا در .

کتابخانہ سودینک یکی نشریاتندن :

بین الملل اصول تمثیل

ایسکان مہاجرین

بو اثر، اوروپا دول معظمہ سنک مستملک لرنده تعقیب ایتدکلری اصول تمثیلک عالمی، اجتماعی، فلسفی، اقتصادی شکلیرینی احتوا ایدیور . عموم مسائل، الک صوک علم اجتماعی اساسلرینہ نظراً تحلیل اولونیور و مناقشہ لی، بیطرف برحاکمہ ایلہ نتیجہ لر کوستریلیور .

انکلیزلرک مصریلری، ہندیلری نہ صورتلہ اداره ایتدکلری و نہ درجہ موفق اولدقلرینی، فرانسلرک عربلری تفسخ ایتدیرمک ایچون تعقیب ایتدکلری اصوللری وبالخاصہ، روسیانک توزکر حقندہ تطبیق ایتدیکی تمثیل اصولک درجہ لرینی صحیح و شایان امنیت بر صورتندہ آکلامق ایستہ یئلرک مراجعت ایدہ جکلری یکانہ اثر در . موجودی آزماشدر .
فیاتی : ۴۰ غروشدر

تورکمن شیرتلی

آلمانجہ دن ترجمہ ایدلش، تورکیادہ کی تورکملرک حیات و معاشرتی حقندہ جدی و نالقی احتوا ایدن بو اثر، دو قنور فرایلیچ و مهندس رادلیغ نامندہ ایکی متبع آلمانک اثر تالیفی در . بک قیمتلی معلوماتی احتوا ایدن بومہم اثرک فیثاتی ۵۰ غروش اولوب ۵۳۶ بیوک صحیفہ در . فیثاتی ۵۰ غروش

مکمل و مفصل

آش اوستہ سی

محررہ سی : علویہ مولان خام

شیمدی بہ قدر نشر اولٹان یمک کتابلرک الک مکملی اولوب آلتورقہ و آلافرانغہ [۲۵۰۰] ی متجاوز یمکملرک صورت طبیح و احضارندن باحدر . فیثاتی ۵۰ غروش

پارہ غروش	پارہ غروش	پارہ غروش
۱۵ بابخنک قپوسندہ	۵۰ احکام القرآن	۱۰ قولاق - بوغاز برون خستہ لقلری
۱۰ آناطولیدہ طنین	۳۰ اقتصاد زراعی ایکی جلد	۵ یمک حفظ الصحہ سی
۱۵ معزز وطنہ	۸۰ ۲۰ مرآت حقیقت اوچ جلد	۵ روماتیزما و صورت تداویسی
۱۰ فقیر منکشہ لری	۲۰ ۲۰ تورکجہ خطبہ لر	۱۰ علم سیمیا
۲۰ ۷ بیانی کللر	۱۰ حورا و زورا	۱۰ اسرار الحروف
۱۰ ایباخان	۱۰ رہبر حیات	۲۰ ۷ اولولرلہ فصل قونوشمہ لی
۱۵ اشکال زمان	۴۰ اوقاف تاریخچہ تشکیلانی	۶ علم نجوم و طالع
۱۵ رومانیا مکتوبلری	۴۰ اساطیر یونانیان	۸ مانیاتیزمہ و اپینوتیزمہ معلی

[کتابخانہ سودی] فہرستی آرزو ایدنلرہ مجاناً تقدیم اولٹور .

کندی کندینه

قونسروه جیلق

سبزه لرك مەزەنە مەزە مەزە مەزە

بوکون نشر اولنان بو کتاب تازه بقله ، فصولیه ، بزلیه ، بوکروجله ، انکنار ساقز و آصمه قباقری ، بامیه ، پطلیجان ، طوماتس وسائر مختلف سبزه لری اولرده تازه اوله رق سنه دن سنه یه محافظه ایتمک ایسته ینلره توصیه ایدره ز . فیثاتی ۷ بچق غروش مرکز توزیی کتابخانه سودی .



آپول مشتریلریمزه

اون سنه نبری طبی آپول مستحضراتیله ده توجه عامه یه مظهر اولان ابراهیم خلیل اجزا خانه سی فاتح حریق هائلندن صکره سلطان حامنده قره دی لیونه بانقه سنک آرقه سنده مولا طاشی سواقانده باردیزبانیان خاننده یالکز آپول دارالاستحضاری شکلنده کشاد ایدلشدرد . آوروپا آنپولرینک الک مکملرلیله قابل قیاس اوله جق درجه ده اولدیغنی ادعا ایتمکی اطباء محترمه واستعمال ایده جکره ترک ایدرم . مشتریلرینک دیشلرینی قطعاً آغری حس ایتدیرمیه رک چکمک ایسته ین دیش طبیلرینه مخصوص مبطل حس موضعی آپوللر دخی دائماً مستحضر بولنور . ابراهیم خلیل آپوللری هراجزا خانه ده صاتیلور . صاتیش شعبه سی امین اوکنده حسین حسنی بک اجزاخانه سیدر .

فرانسزجه معلمی بنحور

سنه لردنبرو ویردیکی فرانسزجه درس لرنده رسوخ و ممارسه سی معلوم اولان معلم مومی الیه کنیدیسنه مخصوص غایت عملی وسهولتی اصوللره تکلم وکتابتی آز وقته تعلیم ایدر . درس لری اولرده ویرر . اجرت تدریسه اهون ومساعددرد .

آدرس : باب عالی جاده سی [کتابخانه سودی]

باقتریولوغ دوقتور

عثمان شرافالدین

امراض ساریه (ورم ، فرنکی ، بل صغولفی الخ)
متخصصی هرکون صباح ۱۱ بچقندن بره قدر و آقشاملری ۴ دن
۷ یه قدر شهراماتی قربنده فؤادپاشاجاده سی ۱۴ تلفون ۲۳۳۳۳

سید علی

تحافیه وقرطاسیه وکتاب تجارتخانه سی

آله بازاری — اوزده مارشده

تجارتخانه مزده هر نوع تحافیه و قرطاسیه بولندیغنی کبی درسعادتده نشر اولنان هفته لق مجموعه لر علمی ، ادبی ، اجتماعی آثار اخلاقی ، جنائی رومانلر ومکتب کتابلری بولنور . بولردن ماعدا هر طلب ایدیلن کتاب سرعت ممکنه ایله جلب ایدیلیر . هر نوع اسکی ویکی کتابلر صاتون آلیر وکیرا ایله رومان ویریلیر . معامله مزک جدیدته مشتریلریمزی دهها زیاده تأمین ایتمک ایچون جلب ایدیله جک آثارک درسعادتده [کتابخانه سودی] طرفندن تعهد ایدلدیکنی سوله مک کافیدر .

دیش طبیی

محمد خداویردی

مربوع دیش یابیلیر وتداوی اولونور

آغری حس اولنمقسزین دیش چیتاریلیر

معاینه خانه : جفال اوغلی امنیت صاندیغنی اتصانده

تلفون : استانبول ۱۰۳۹

آتاغول

باقتریولوغ دوقتور عثمان شرافالدین بکک ترتیبیدر .
اویوزی اوچ کونده فنی صورتده قطعاً تداوی ایدر . مطبوع
تعریفنامه سی برابرردر . باشلیجه دپولرده ویکی بوسته خانه جاده سنده
اه ویردی اجزاخانه سنده الی غروشه صاتیلور .